

1955
საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს

ბრძანებებითა და განკარგულებებითა

ბრძანებულები

СБОРНИК

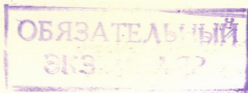
ПРИКАЗОВ И РАСПОРЯЖЕНИЙ

Министерства просвещения Грузинской ССР

7-8

ივლინი — აგვისტო

პედაგოგიკურ მეთოდებათა ინსტიტუტის გამომცემლობა

თბილისი — 1955

რედაქტორი მ. ბურკულაძე

ტიქრედაქტორი პ. გუნიავა

გადაეცა წარმოებას 5/IX-55 წ., ხელმოწერილია დასაბეჭდად 10/IX-55 წ.,
ანაწყოების ზომა 6 X 9,5, ქალაღდის ზომა 60 X 84, სასტამბო ფორმათა
რაოდენობა 4,5, უფ 06212, შეკვ. № 1038, ტირაჟი 10 000.

სტაჟბა „ღენინსკოე ზნამია“, თბილისი, ძნკლადის ქ. № 21.

**მითითებანი 1955-56 სასწავლო წლის პროგრამებით
მუშაობის შესახებ**

1955/56 სასწავლო წლიდან საქართველოს სსრ საშუალო სკო-
ლებში ათწლიან სწავლებაზე გადასვლასთან დაკავშირებით სასწავ-
ლო პროგრამებში მოცემული მასალა შემდეგნაირად უნდა იქნეს
განაწილებული კლასების მიხედვით:

ქართული ლიტერატურა

V კლასი

(99 საათი, ნაცვლად 66 საათისა)

შესავალი	2 საათი
„დიდ სტალინს“ ხალხური	1 საათი
გამოცანები და ანდაზები	1 საათი
„არსენას ლექსი“ ხალხური	6 საათი
ილია ჭავჭავაძე — „მესმის, მესმის“	1 საათი
„რამდენიმე სურათი ანუ ეპიზოდი ყაჩაღის ცხოვრები- დან“	10 საათი
„გუთნის დედა“ (გადმოტანილია VI კლასიდან)	2 საათი
რაფიელ ერისთავი — „სესიას ფიქრები“	2 საათი
ე. ნინოშვილი — „გოგია უიშვილი“	7 საათი
ნ. ლომოური — „ყოველის მხრიდან“	7 საათი
აკ. წერეთელი — „გაზაფხული“	1 საათი
„ლამურა“	2 საათი
ვაჟა-ფშაველა — „არწივი“	1 საათი
ირ. ევდოშვილი — „სიმღერა“	2 საათი
აკ. წერეთელი — „ჩემი თავგადასავალი“	8 საათი
ალ. ყაზბეგი — „ნამწყემსარის მოგონებანი“	7 საათი
ვაჟა-ფშაველა „ხმელი წიფელი“	3 საათი
შოთა არაგვისპირელი — „ჩემი ბრალი არ არის, ღმერთო“	
(გადმოტანილია VI კლასიდან)	8 საათი

მ. გორკი—„ბავშვობა“—(ნაწყვეტები)	5	საათი
გ. ტაბიძე—„ლენინს“	1	საათი
გ. ლეონიძე—„სამშობლოსათვის, სტალინისათვის“	2	საათი
კ. ლორთქიფანიძე—„როგორ მოკვდა მოხუცი მებაღური“	6	საათი
ს. ჩიქოვანი—„სიმღერა სტალინზე“	2	საათი
განმეორება	12	საათი

დამატებით ლიტერატურაში ცვლილებები არ არის შეტანილი.

VI კლასი

(ნაცვლად წლიური 99 საათისა ეთმობა 66 საათი)

„სიმღერა სტალინზე“—ხალხური	1	საათი
„მოსკოვი“	1	საათი
ილია ჭავჭავაძე—ბიოგრაფია	2	საათი
„ელეგია“	1	საათი
„გლახის ნაამბობი“	12	საათი
აკაკი წერეთელი—ბიოგრაფია	2	საათი
„ჩონგური“	1	საათი
„ავადმყოფი“ (გადმოტანილია VII კლასიდან)	2	საათი
„თორნიკე ერისთავი“	12	საათი
გ. წერეთელი—ბიოგრაფია	1	საათი
„რუხი მგელი“	5	საათი
ე. ნინოშვილი—„პალიასტომის ტბა“ (გადმოტანილია VII კლასიდან)	6	საათი
დ. კლდიაშვილი—„სოლომონ მორბელაძე“	6	საათი
ვაჟა-ფშაველა—„ფესვები“	2	საათი
ი. ევდოშვილი—ბიოგრაფია, „ქარიშხალი“, „მეგობრებს“ (გადმოტანილია VII კლასიდან)	4	საათი
განმეორება	8	საათი

დამატებით ლიტერატურაში გადატანილია:

1. ე. ნინოშვილი—„მოსე მწერალი“
2. ალ. ფადეევი—„წითელი ალმები“ (ნაწყვეტი „ახალგაზრდა გვარდიიდან“)

საქართველო
საქართველოს
საქართველო

ცნობები ხალხური შემოქმედების შესახებ — (VIII კლასის მიდან — შესავალი)	4	საათი
„სიმღერა ბელადზე“ — ხალხური	1	„
„ამირანი“	6	„
ი. სტალინი — „მთის არწივი“	2	„
ილია ჭავჭავაძე — „პოეტი“, „ჩემო კარგო ქვეყანავ“ „ქართლის დედას“ (გადმოტანილია VIII კლასიდან), „ბაზალეთის ტბა“, „კაცია აღამიანი!“	20	„
აკაკი წერეთელი — „პოეტი“, „ჭალარა“, „ძირს“ (გადმოტანილია VIII კლასიდან)	6	„
ლევო ქიაჩელი — „ტარიელ გოლუა“	12	„
გ. ტაბიძე — „არხევს ახალი სიცოცხლის აკვანს“	1	„
ალ. მირცხულავა — „რუსთავი“ (ნაწყვეტი პოემიდან)	4	„
ნ. ბარათაშვილი — ბიოგრაფია, „ფიქრნი მტკვრის პირას“, „სული ობოლი“ (გადმოტანილია VIII კლასიდან)	6	„
დ. კლდიაშვილი — ბიოგრაფია, „სამანიშვილის დედინაცვალი“ (გადმოტანილია VIII კლასიდან)	6	„
მ. გორკი — ბიოგრაფია, „სიმღერა გრიგალაზე“	3	„
ვ. მაიაკოვსკი — „ვ. ი. ლენინი“ (ნაწყვეტი პოემიდან, გადმოტანილია VIII კლასიდან)	3	„
ს. ჩიქოვანი — „ქართველი დედა“ (გადმოტანილია VIII კლასიდან)	1	„
ა. ყაზბეგი — ბიოგრაფია, „ხევისბერი გოჩა“ (გადმოტანილია VIII კლასიდან)	9	„
ვაჟა-ფშაველა — ბიოგრაფია, „სტუმარ-მანსპინძელი“ (გადმოტანილია VIII კლასიდან)	7	„
განმეორება	8	„

დამატებით ლიტერატურაში გადატანილია:

1. ვაჟა-ფშაველა — „ბუნების მგოსნები“
2. ე. ნინოშვილი — „პალიასტომის ტბა“
3. ნ. ოსტროვსკი — „როგორ იწრთობოდა ფოლადი“
4. კ. ლორთქიფანიძე — „კოლხეთის ცისკარი“ (ნაწყვეტები).

(ნაცვლად წლიური 66 საათისა ეთმობა 99 საათი)

შესავალი	2	საათი
„თქმულება ლენინზე“—ხალხური	1	„
„სტალინს“	1	„
ნ. ბარათაშვილი—„ფიქრნი მტკვრის პირას“, „სული ობოლი“	3	„
ალ. ყაზბეგი—ბიოგრაფია, „ხვეისბერი გოჩა“	8	„
ვაჟა-ფშაველა—ბიოგრაფია, „სტუმარ-მასპინძელი“	6	„
ე. ნინოშვილი—ბიოგრაფია, „ჩვენი ქვეყნის რაინდი“	6	„
გ. ლეონიძე—„ქართლის ბაღი“ (ნაწყვეტი)	2	„

გადმოტანილია IX კლასის პროგრამიდან:

შესავალი	1	საათი
ქართული მწერლობის დასაწყისი და მისი განვითარების პერიოდები	2	„
იაკობ ცურტაველი—„შუშანიკის წამება“ (შემოკლებით)	5	„
იოანე საბანისძე—„წამება აბო თბილელისა“ (შემოკლებით)	4	„
გიორგი მერჩული—„ცხოვრება გრიგოლ ხანძთელისა“ (შემოკლებით)	5	„
ქართული მწერლობის მეორე პერიოდი	1	„
მოსე ხონელი—„ამირან დარეჯანიანი“ (შემოკლებით)	3	„
შოთა რუსთაველი—„ვეფხისტყაოსანი“	29	„
თეიმურაზ პირველი—„ვარდბულბულიანი“, „სოფლის სამ- დურავი“	4	„
სულხან-საბა ორბელიანი—„წიგნი სიბრძნე-სიცრუისა“	5	„
დავით გურამიშვილი—„ქართლის ჭირი“, „სწავლა მოსწავ- ლეთა“	6	„
განმეორება	5	„

დამატებით ლიტერატურაში გადატანილია:

1. „ეთერი“—ხალხური
2. დ. კლდიაშვილი—„სამანიშვილის დედინაცვალი“
3. მ. გორკი—„სიმღერა გრიგალაზე“

4. მ. მრეველიშვილი—„ხარატანთ კერა“ (შერჩეული ადგილები)
 5. გ. ლეონიძე—„ბერშოულა“ (შერჩეული ადგილები)

IX კლასი¹

(ნაცვლად წლიური 99 საათისა ეთმობა 132 საათი)

შესავალი	1	საათი
ქართული მწერლობის დასაწყისი და მისი განვითარების პერიოდები	3	"
ძველი ქართული მწერლობის I პერიოდი	1	"
იაკობ ცურტაველი	7	"
იოანე საბანისძე	5	"
გიორგი მერჩული	8	"
ქართული მწერლობის მეორე პერიოდი XI—XIII საუკ.	2	"
მოსე ხონელი	6	"
ს. თმოგველი	1	"
საკარო პოეზია	2	"
შოთა რუსთაველი	42	"
ძველი ქართული მწერლობის მესამე პერიოდი	1	"
თეიმურაზ პირველი	8	"
არჩილი	1	"
სულხან-საბა ორბელიანი	12	"
დავით გურამიშვილი	13	"
ბესიკი	1	"
მოლიერი	3	"
შექსპირი	3	"
განმეორება	12	"

X კლასი

(ნაცვლად წლიური 99 საათისა ეთმობა 132 საათი)

საქართველოს საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და კულტური ვითარება XIX საუკუნის დასაწყისიდან 40-იან წლებამდე	2	საათი
ალექსანდრე ჰავჭავაძე	9	"
გრიგოლ ორბელიანი	9	"
ნიკოლოზ ბარათაშვილი	17	"

¹ IX, X, XI კლასებში შესასწავლ საპროგრამო მასალებში ცვლილებები არ არის შეტანილი.

50-იანი წლები	1	საათი
გიორგი ერისთავი	5	"
ლავრენტი არდაზიანი	5	"
დანიელ კონჭაძე	2	"
60—70-იანი წლები	27	"
ილია ქავჭავაძე	27	"
აკაკი წერეთელი	8	"
გიორგი წერეთელი	2	"
ბაირონი	2	"
გიოთე	2	"
ბალზაკი	2	"
განმეორება	9	"

XI კლასი

(ნაცვლად წლიური 66 საათისა ეთმობა 132 საათი)

XIX საუკუნის 80-იანი წლები	1	საათი
ალექსანდრე ყაზბეგი	9	"
ვაჟა ფშაველა	12	"
ნ. ლომოურისა და ს. მგალობლიშვილის შემოქმედებათა ზოგადი მიმოხილვა	3	"
1890—900 იანი წლების მხატვრული ლიტერატურა	1	"
ე. ნინოშვილი	6	"
დ. კლდიაშვილი	6	"
1905 წლის რევოლუციისა და რეაქციის წლების მხატვრული ლიტერატურა	2	"
იროდიონ ევდოშვილი	4	"
საბჭოთა ეპოქის მხატვრული ლიტერატურა	4	"
შალვა დადიანი	7	"
სანდრო შანშიაშვილი	6	"
იოსებ გრიშაშვილი	6	"
გალაქტიონ ტაბიძე	10	"
ლევო ქიაჩელი	10	"
ალექსანდრე აბაშელი	3	"
გიორგი ლეონიძე	7	"
ალიო მირცხულავა	3	"
სიმონ ჩიჭოვანი	4	"
ქ. ლოთქიფანიძე	6	"
ილო მოსაშვილი	3	"
ა.ლ. ქეიშვილი	4	"
ირაკლი აბაშიძე	3	"
გრიგოლ აბაშიძე	2	"
განმეორება	10	"

ქართული ენა

1955/56 სასწავლო წელს V — VIII კლასებში ქართულ ენაში გათვალისწინებულია შემდეგი საკითხების შესწავლა:

V კლასი

(165 საათი, ნაცვლად 132 საათისა)

1. დაწყებით სკოლაში შესწავლილი მასალის განმეორება — 10 საათი. განსაკუთრებით გამახვილდება ყურადღება სინტაქსის საკითხებზე (წინადადება, წინადადების წევრები).
2. სალიტერატურო ენა და კუთხური მეტყველება — 2 საათი.

ფონეტიკური მიმოხილვა

3. ბგერა და ასო — 8 საათი. (ნაცვლად 7 საათისა);
4. მარცვალი — 4 საათი.

მორფოლოგია

5. მეტყველების ნაწილები . . . 3 საათი,
6. არსებითი სახელი . . . 35 " (ნაცვლად 37 საათისა),
7. ზედსართავი სახელი . . . 8 " "
8. რიცხვითი სახელი . . . 10 " (ნაცვლად 11 საათისა),
9. ნაცვალსახელი . . . 15 " (ნაცვლად 10 საათისა),
10. სახელთა წარმოქმნა . . . 6 " (ნაცვლად 8 საათისა),
11. რთული სახელები . . . 5 " (ნაცვლად 3 საათისა).

VI კლასიდან გადმოტანილია:

ზ მ ნ ა

12. პირი და რიცხვი . . . 20 საათი (ნაცვლად 17 საათისა),
13. ზმნისწინი . . . 10 " " 7 " "
14. ასპექტი . . . 5 " "

15. დრო . . . . . 4 საათი (ნაცვლად 5 საათისა)
 16. ვანგორება . . . . . 20 საათი.

VI კლასი (132 საათი)

ზ მ ნ ა

1. პირი და რიცხვი	15 საათი (ნაცვლად	17 საათისა),
2. დრო	3 " "	5 "
3. კილო	3 " "	5 "
4. ზმნისწინი	5 " "	7 "
5. ასპექტი	3 " "	6 "
6. გვარი	6 " "	10 "
7. ქცევა	4 " "	6 "
8. კონტაქტი	3 " "	4 "
9. სერიები	8 " "	12 "
10. გარდამავლობა	4 " "	8 "
11. ფუძე	4 " "	8 "
12. უღლების ნიმუშები	12 " "	17 "
13. მართლწერის საკითხები უღლებასთან დაკავშირებით	5 " "	6 "
14. მონაცვლე ზმნები (ზოგა- დალ)	3 " "	5 "
15. სახელზმნა	4 " "	5 "

VII კლასიდან გადმოტანილია:

უცვლელი სიტყვები და ნაწილაკები

16. ზმნიზედა	5 საათი (ნაცვლად	8 საათისა),
17. თანდებული	3 " "	5 "
18. კავშირი	3 " "	6 "
19. ნაწილაკი	3 " "	4 "
20. შორისდებული	2 საათი.	

ს ი ნ ტ ა ქ ს ი

21. წინადადება	2 საათი (ნაცვლად	3 საათისა),
22. წინადადების წევრები (სინტაქსური კავშირი, წყვილები)	3 " "	4 "
23. შემახმენელი	8 " "	11 "

24. ქვემდებარე	7 საათი (ნაცვლად	11 საათისა),
25. შემასმენლის შეთანხმება		
ქვემდებარესთან რიცხვში	4 " "	5 "
26. განმეორება	10 საათი.	

VII კლასი (99 საათი)

უცვლელი სიტყვები და ნაწილაკები

1. ზმნიზედა	4 საათი (ნაცვლად	8 საათისა),
2. თანდებული	3 " "	5 "
3. კავშირი	3 " "	6 "
4. ნაწილაკი (ზოგადად)	2 " "	4 "
5. შორისდებული	1 " "	2 "

ს ი ნ ტ ა ქ ს ი

6. წინადადება	2 საათი (ნაცვლად	3 საათისა),
7. წინადადების წევრები		
(სინტაქსური კავშირი, წყვილები)	2 " "	4 "
8. შემასმენელი	6 " "	11 "
9. ქვემდებარე	4 " "	11 "
10. შემასმენლის შეთანხმება		
ქვემდებარესთან რიცხვში	2 " "	5 "
11. დამატება	8 " "	14 "
12. განსაზღვრება	3 " "	8 "
13. გარემოება	6 " "	14 "
14. მარტივი წინადადება		
აღნაგობის მიხედვით	6 " "	12 "
15. შერწყმული წინადადება	5 " "	15 "

გადმოტანილია VIII კლასიდან:

16. განკერძოებული სიტყვები		
და გამოთქმები	6 საათი (ნაცვლად	11 საათისა),
17. რთულ წინადადებათა		
სახეები	2 " "	3 "
18. რთული თანწყობილი წი-		
ნადადება	5 " "	7 "

- 19. რთული ქვეწყობილი წინადადება . . . . . 10 საათი (ნაცვლად 20 საათისა)
- 20. მართლწერის საკითხები რთულ წინადადებაში . 4 " " 6 "
- 21. რთულ ქვეწყობილ წინადადებათა შენაცვლება მარტივი წინადადებით . . . . . 5 " " 7 "
- 22. პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი . . . . . 5 " " 8 "
- 23. განმეორება . . . . . 5 საათი.

VIII კლასი (66 საათი, ნაცვლად 99 საათისა)¹

- 1. განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები — 10 საათი (ნაცვლად 11 საათისა),
- 2. რთულ წინადადებათა სახეები — 3 საათი,
- 3. რთული თანწყობილი წინადადება — 7 საათი,
- 4. რთული ქვეწყობილი წინადადება — 16 საათი,
- 5. მართლწერის საკითხები რთულ წინადადებაში — 6 საათი,
- 6. რთულ ქვეწყობილ წინადადებათა შენაცვლება მარტივით — 7 საათი,
- 7. პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი — 6 საათი (ნაცვლად 8 საათისა),
- 8. განმეორება — 10 საათი.

¹ VIII კლასში მიმდინარე სასწავლო წელს ქართული ენისა და ლიტერატურისათვის განკუთვნილი 5 საათიდან ენას ეთმობა 2 საათი, ხოლო ლიტერატურას 3 კვირეული საათი.

РУССКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА

В 1955/56 учебном году в программы средних школ по русскому языку и литературе вносятся следующие изменения.

У класс

По языку программа не изменяется, только сокращается количество часов:

	Было	Остается
Предложения	12 ч.	10 ч.
Звуки и буквы	8 ч.	8 ч.
Ударение	8 ч.	6 ч.
Состав слова	6 ч.	6 ч.
Имя существительное	50 ч.	42 ч.
Глагол	26 ч.	20 ч.
Повторение	6 ч.	6 ч.

По материалу для классного чтения программа сокращается на 22 часа.

Переносится во внеклассное чтение:

Уборка урожая по Л. Воронковой	— 3 ч.
Встреча новичков по Вигдаровой	— 3 ч.
Сереза учит уроки. А. Барто	— 3 ч.
Встреча с товарищем Сталиным	— 3 ч.

Совершенно исключается из программы:

Ласточки А. Фет (стих.)	— 2 ч.
Зимой А. Блок (стих.)	— 2 ч.

Два сокола (стих.)	— 3 ч.
Моя страна В Лебедев-Кумач (стих.)	— 2 ч.
На повторение дается вместо 8 ч.—7 ч.	— 1 ч.
	22 ч.

Остальное остается без изменения.

VI класс

По языку программа остается без изменения, сокращается лишь количество часов:

	Было	Остается
Предложения	2 ч.	2 ч.
Главные и второстепенные члены предложения	5 ч.	4 ч.
Состав слова	10 ч.	7 ч.
Имя существительное	25 ч.	20 ч.
Г л а г о л	24 ч.	20 ч.
Имя прилагательное	25 ч.	24 ч.
Местоимение	16 ч.	14 ч.
Повторение	9 ч.	7 ч.
	116 ч.	98 ч.

По материалу для классного чтения программа сокращается на 22 часа.

Переносится во внеклассное чтение:

На каникулах. М. Горький	— 2 ч.
Учительница. И. Кожедуб	— 2 ч.
Подземные дворцы. П. Лопатин	— 2 ч.
Случай с летчиком. По Риклину	— 2 ч.

Исключается из программы:

Прекрасный путь. С. Стальский (стих.)	— 2 ч.
О Сталине лучшая песня моя.	
Я. Купала (стих.)	— 3 ч.
Здесь похоронен красноармеец.	

М. Исаковский (стих.)	3 ч.
Волк и журавль. И. Крылов (басня)	3 ч.
На повторение дается вместо 8 ч.—4 ч.	4 ч.
	22 ч.

Все остальное остается без изменения.

VII класс

По языку в программу вносятся существенные изменения.

1. Сокращается количество часов:

	Было	Остается
Предложения и второстепенные члены предложения	10 ч.	4 ч.
Г л а г о л	25 ч.	18 ч.
Имя прилагательное	18 ч.	12 ч.
Имя числительное	18 ч.	10 ч.
Местоимение	14 ч.	10 ч.
Наречие	15 ч.	8 ч.
Предлог	10 ч.	8 ч.
Союзы, частицы, междометия	6 ч.	5 ч.

2. Переносится из программы VIII класса в программу VII класса:

Обращение. Место обращения в предложении . . . . . 2 ч.

Предложения с однородными членами. Предложения с несколькими сказуемыми при одном подлежащем. Предложения с несколькими однородными второстепенными членами . . . . . 6 ч.

Союзы при однородных членах . . . . . 2 ч.

Сложные предложения. Понятие о сложном предложении. Сложно-сочиненные предложения с союзами **и**, **а**, **но** . . . . . 3 ч.

Сложно-подчиненные предложения	3 ч.	
Понятие о главном и придаточном предложениях	5 ч.	4 ч.
Понятие о прямой и косвенной речи	3 ч.	
Повторение	5 ч.	4 ч.
		121 ч. 99 ч.

По материалу для классного чтения в программу вносятся следующие изменения:

Из материала для классного чтения переносится во внеклассное чтение:

Я. Купала. Петрусь	3 ч.
М. Горький. У чертежника — отрывок из повести „В людях“	4 ч.

Кроме того, из материала для классного чтения VIII класса переносится во внеклассное чтение для VII класса: Тарас Бульба Н. В. Гоголя и Метелица (отрывок из романа А. Фадеева „Разгром“).

Исключается из программы:

Из гимна Советского Союза (отрывок), так как гимн Советского Союза целиком изучается в VIII кл. . . . . 3 ч.

Лебедев-Кумач. Воистину велик советский человек (стих.)	2 ч.
И. А. Крылов. Любопытный (басня)	3 ч.
М. Ю. Лермонтов. Терек (стих.)	2 ч.
Н. А. Некрасов. Крестьянские дети	4 ч.
Т. Г. Шевченко. Сон (стих.)	3 ч.
Л. Н. Толстой. Отрывки из повести „Детство и отрочество“ (Ивины. Старший брат)	8 ч.

22 ч.

Сокращается количество часов:

	Было	Остается
М. Горький. Забастовка	3 ч.	2 ч.
А. С. Пушкин в детстве	2 ч.	1 ч.
„ в лицее	2 ч.	1 ч.

А. С. Пушкин после лица	3 ч.	2 ч.
" Зимний вечер (стих)	4 ч.	3 ч.
М. Ю. Лермонтов. Из детства М. Ю. Лермонтова	3 ч.	1 ч.
М. Ю. Лермонтов. Лошадь Казбича	3 ч.	2 ч.
И. С. Тургенев. Биографическая справка	2 ч.	1 ч.
" Муму	12 ч.	8 ч.
" Воробей	3 ч.	2 ч.
Н. А. Некрасов. Школьник (стих)	4 ч.	2 ч.
Н. А. Гончаров. Отрывки из ро- мана „Обломов“	12 ч.	8 ч.
Повторение	8 ч.	4 ч.
	61 ч.	37 ч.

Все остальное остается без изменения.

VIII класс

В программу VIII класса вносятся существенные изменения.

По языку в программу VIII класса переносится из курса IX класса:

	Было	Остается
Весь раздел фонетики	—	7 ч.
Из морфологии раздел словообразо- вания целиком	8 ч.	8 ч.
Части речи	2 ч.	2 ч.
Сокращается количество часов:		
Простые предложения	8 ч.	6 ч.
Выражение членов предложения частями речи	20 ч.	12 ч.
Обращение, его место в предложении	8 ч.	4 ч.
Предложения с однородными членами	14 ч.	6 ч.

Союзы при однородных членах	6 ч.	2 ч.
Сложные и сложно-сочинённые пред- ложения	8 ч.	4 ч.
Сложно-подчиненные предложения	13 ч.	6 ч.
Понятие о прямой и косвенной речи	6 ч.	3 ч.
Повторение	6 ч.	6 ч.
	99 ч.	66 ч.

Из материала для классного чтения исключается из программы:

Осел и соловей (басня)	3 ч.
Л. Н. Толстой — биография	2 ч.
„Детство и отрочество“.	
отрывки „Гроза“ и	
„Охота“	4 ч.
М. Горький — биография	2 ч.
В. Маяковский — биография	2 ч.
В. Лебедев-Кумач. Капитаны воз- душных морей	2 ч.
М. Шолохов. Слово о Родине	3 ч.
	18 ч.

Сокращается количество часов:

	Было	Остается
Узник	2 ч.	1 ч.
Кавказ	4 ч.	3 ч.
Капитанская дочка	12 ч.	9 ч.
Парус	2 ч.	1 ч.
Тарас Бульба	9 ч.	8 ч.
Завещание	4 ч.	3 ч.
Страсть к чтению М. Горького	3 ч.	2 ч.
Повторение	8 ч.	4 ч.
	44 ч.	31 ч.

Переносится из курса IX класса:

1. Устная народная поэзия (фольклор)	4 ч.
2. Понятие о литературе, краткий обзор древнерусской литературы	1 ч.

3. Литература XVIII века:

Рост русской культуры и литературы	1 ч.
Ломоносов М. В.	2 ч.
Радищев А. Н.	2 ч.

4. Крылов И. А. Басни „Волк и ягненок“, „Волк на псарне“ . . . . . 5 ч.

5. Грибоедов А. С. — биография . . . . . 2 ч.
„Горе от ума“ — II действие —

II явление . . . . . 4 ч.

6. Пушкин А. С. „К Чаадаеву“, „В Сибирь декабристам“ . . . . . 4 ч.

25 ч.

Все остальное остается без изменения.

IX класс

Программа IX класса по грамматике остается без изменения, сокращается только количество часов:

	Было	Остается
Фонетика	7 ч.	7 ч.
Словообразование	12 ч.	10 ч.
Части речи	2 ч.	2 ч.
Имя существительное	24 ч.	18 ч.
Имя прилагательное	20 ч.	17 ч.
Повторение	8 ч.	4 ч.
Письменные работы по языку и литературе	12 ч.	8 ч.
	<u>85 ч.</u>	<u>66 ч.</u>

По литературе исключается из программы:

Заучивание наизусть монологов Фамусова и Чацкого
Эпиграммы на Аракчеева и на Воронцова . . . 2 ч.

Поэма „Полтава“ . . . . . 10 ч.

Переносится:

в биографию Крылова—Значение творчества
Крылова . . . . . 1 ч.

в биографию Пушкина: Белинский о Пушкине 1 ч.
Значение творчества Пушкина . 1 ч.

Сокращается количество часов:

	Было	Остается
Устная народная поэзия (фольклор)	8 ч.	5 ч.
Древнерусская литература	4 ч.	3 ч.
Литература XVIII века	10 ч.	9 ч.
Литература XIX века	2 ч.	1 ч.
Крылов И. А. — биография	2 ч.	2 ч.
" Басни "Волк и ягненок", "Волк на псарне"	5 ч.	5 ч.
Грибоедов А. С. — биография	2 ч.	2 ч.
" Комедия "Горе от ума"	10 ч.	6 ч.
Пушкин А. С. — биография	2 ч.	2 ч.
" "К Чаадаеву". "В Сибирь декабристам"	4 ч.	4 ч.
" "Евгений Онегин"	19 ч.	15 ч.
" "Эхо", "Памятник"	5 ч.	4 ч.
Повторение	8 ч.	4 ч.
Беседы по обязательному внеклассно- му чтению	4 ч.	4 ч.
	85 ч.	66 ч.

Х класс

Программа X класса по грамматике остается без изменения, но сокращается количество часов.

	Было	Остается
Имя числительное	12 ч.	7 ч.
Местоимение	12 ч.	7 ч.
Глагол	20 ч.	14 ч.
Причастие	10 ч.	7 ч.
Деепричастие	6 ч.	4 ч.
Наречие	8 ч.	6 ч.
Предлог	6 ч.	4 ч.
Союзы	3 ч.	3 ч.
Частицы, междометие	5 ч.	4 ч.
Повторение	8 ч.	4 ч.

Письменные работы по языку и литературе	12 ч.	 Министерство просвещения СССР
	102 ч.	

По литературе в программу вносятся следующие изменения:

Исключается из программы:

Заучивание наизусть: Из стих: „Смерть поэта“, заключительных строк „А вы, надменные потомки . . .“, из поэмы „Мцыри“ отрывков „Однажды русский генерал . . .“ и „Когда я стану умирать . . .“

Салтыков-Щедрин М. Е. — биография, значение сатиры Щедрина, высказывания И. В. Сталина 2 ч.

Переносится в биографию писателей:

Белинский о Лермонтове, значение творчества Лермонтова . . . . . 2 ч.

Белинский и Чернышевский о Гоголе, значение творчества Гоголя как великого реалиста-сатирика и мировое значение Гоголя . . . . . 1 ч.

Белинский о Тургеневе, значение творчества Тургенева . . . . . 1 ч.

Ленин о Чернышевском

Белинский о Некрасове, Ленин о Некрасове, значение творчества Некрасова . . . . . 1 ч.

Значение Л. Н. Толстого в истории русской и мировой литературы . . . . . 1 ч.

Значение творчества Чехова . . . . . 1 ч.

Переносится во внеклассное чтение:

Роман Чернышевского „Что делать“ целиком . 6 ч.

Сказка Салтыкова-Щедрина „Премудрый пискарь“ . . . . . 4 ч.

Рассказ Чехова „Хамелеон“ . . . . . 2 ч.

После указанных изменений программа X класса по литературе остается в следующем виде:

Было Остается

Установление преемственности с материалом, изученным в IX классе . . . . . 2 ч. 1 ч.

Лермонтов М. Ю. — биография	2 ч.	2 ч.
„Смерть поэта“	4 ч.	3 ч.
„Родина“	3 ч.	2 ч.
Поэма „Мцыри“	8 ч.	6 ч.
Гоголь Н. В. — биография	3 ч.	2 ч.
„Повесть „Шинель“	7 ч.	5 ч.
„Поэма „Мертвые души“		
Краткое содержание поэмы. Текстуальное изучение отрывков:		
Чичиков	5 ч.	4 ч.
Глава о Манилове	4 ч.	3 ч.
Тургенев И. С. — биография	2 ч.	2 ч.
„Русский язык	2 ч.	2 ч.
„Бурмистр“	5 ч.	4 ч.
Чернышевский Н. Г. — биография	2 ч.	2 ч.
Некрасов Н. А. — биография	1 ч.	2 ч.
„Размышления у парадного подъезда“	4 ч.	3 ч.
„Железная дорога“	4 ч.	3 ч.
Толстой Л. Н. — биография	2 ч.	2 ч.
„После бала“	4 ч.	4 ч.
Чехов А. П. — биография	2 ч.	2 ч.
„Человек в футляре“	4 ч.	4 ч.
Повторение пройденного материала	6 ч.	4 ч.
Беседы по обязательному внеклассному чтению	4 ч.	4 ч.
	80 ч.	66 ч.

XI класс

Программа XI кл. по грамматике сокращается лишь на 2 ч. Поэтому предлагается сложно-подчиненным предложениям с союзами и союзными словами уделить вместо 12—10 час.

По литературе в XI классе:

Переносится во внеклассное чтение:

Тихонов Н. С. и поэма „Киров с нами“ . . . 5 ч.

Шолохов М. А. и „Поднятая целина“
(отр. „Ванюша Найденов“) . . . . .

Исключается повторение пройденных
в IX и X классах произведений клас-
сиков и роль и значение последних в
развитии прогрессивных идей в русской
литературе . . . . . 10 ч.

Переносится в биографию писателей:

Мировое значение творчества М. Горького,
Ленин и Сталин о Горьком . . . . . 2 ч.

И. В. Сталин о Маяковском . . . . . 1 ч.

После внесения указанных изменений программа
XI класса по литературе представляется в следующем виде:

Было Остается

Общий обзор литературы XIX века для
установления преемственной связи литера-
туры XIX века с советской литературой и
обзор литературы предоктябрьского периода 2 ч. 2 ч.

Горький А. М. — биография . . . . . 1 ч. 2 ч.

„ „ Легенда о Данко . . . . . 3 ч. 2 ч.

„ „ Песня о соколе . . . . . 3 ч. 2 ч.

„ „ Песня о Буревестнике . 3 ч. 3 ч.

„ „ Роман „Мать“ . . . . . 16 ч. 12 ч.

Маяковский В. В. — биография . . . . . 2 ч. 2 ч.

„ „ Отрывки из поэмы

„В. И. Ленин“ . . . . . 4 ч. 3 ч.

„ „ Стихи о советском

паспорте . . . . . 4 ч. 3 ч.

Островский Н. А. — биография . . . . . 1 ч. 1 ч.

„ „ Роман „Как закалялась

сталь“ . . . . . 7 ч. 6 ч.

Фадеев А. А. — биография . . . . . 1 ч. 1 ч.

„ „ Роман „Молодая гвардия“ 13 ч. 9 ч.

Значение советской литературы (обзор) 6 ч. 6 ч.

Письменные работы . . . . . 8 ч. 8 ч.

Беседы по обязательному внеклассному
чтению . . . . . 5 ч. 4 ч.

79 ч. 66 ч.

მ ა თ ე მ ა ტ ი კ ა

ახალ სასწავლო გეგმაზე გადასვლასთან დაკავშირებით მათემატიკური მასალა საშუალო სკოლაში შემდეგნაირად უნდა განაწილდეს კლასების მიხედვით:

V კ ლ ა ს ი

არითმეტიკა

(კვირაში 6 საათი, სულ 198 საათი)

1. მთელი რიცხვები	20 საათი
2. რიცხვთა გაყოფადობა	20 საათი
3. ჩვეულებრივი წილადები	90 საათი
4. ათწილადები	50 საათი
5. პრაქტიკული სამუშაოები	6 საათი
6. განმეორება—ამოცანების ამოხსნა ჩვეულებრივ წილადებსა და ათწილადებზე ოთხი მოქმედების შესრულებით	12 საათი

VI კ ლ ა ს ი

არითმეტიკა

(კვირაში 2 საათი, სულ 66 საათი)

1. შეფარდებანი და პროპორციები	10 საათი
2. სიდიდეთა პირდაპირი და უკუპროპორციულობა	15 საათი
3. პროცენტები	20 საათი
4. V და VI კლასებში გავლილი მასალის გამეორება და ამოცანების ამოხსნა არითმეტიკის კურსის ყველა განყოფილებიდან	21 საათი

ა ლ გ მ გ რ ა

(კვირაში 2 საათი, სულ 66 საათი)

ეროვნული
სამკვლევო
სამუშაო

1. ალგებრული გამოსახულებანი. განტოლებანი . . . . . 12 საათი
2. დადებითი და უარყოფითი რიცხვები . . . . . 20 საათი
3. მოქმედებანი მთელ ალგებრულ გამოსახულებებზე.
შემოკლებითი გამრავლების ფორმულები . . . . . 34 საათი

გ მ ო მ მ თ რ ი ა

(კვირაში 2 საათი, სულ 66 საათი)

1. შესავალი . . . . . 10 საათი
2. სამკუთხედები . . . . . 25 საათი
3. ძირითადი ამოცანები აგებაზე . . . . . 10 საათი
4. პარალელური სწორი ხაზები . . . . . 21 საათი

Vil კ ლ ა ს ი

ა ლ გ მ გ რ ა

(კვირაში 3 საათი, სულ 99 საათი)

1. მრავალწევრთა გამრავლება და გაყოფა . . . . . 6 საათი
2. მრავალწევრთა დაშლა თანამამრავლებად . . . . . 22 საათი
3. ალგებრული წილადები . . . . . 22 საათი
4. პროპორციები და პროპორციული დამოკიდებულება . . . . . 6 საათი
5. პირველი ხარისხის ერთუცნობიანი განტოლებანი . . . . . 25 საათი
6. პირველი ხარისხის განტოლებათა სისტემა . . . . . 18 საათი

გ მ ო მ მ თ რ ი ა

(კვირაში 4 საათი, სულ 132 საათი)

1. შესავალი . . . . . 10 საათი
2. სამკუთხედები . . . . . 25 საათი
3. ძირითადი ამოცანები აგებაზე . . . . . 10 საათი
4. პარალელური სწორი ხაზები . . . . . 21 საათი
5. ოთხკუთხედები . . . . . 24 საათი
6. წრეხაზები . . . . . 30 საათი
7. ჩახაზული და შემოხაზული სამკუთხედები და ოთხ-
კუთხედები . . . . . 12 საათი

VIII კლასი

აღმზრდა

(კვირაში 3 საათი, სულ 99 საათი)

1. პირველი ხარისხის ერთუცნობიანი განტოლებანი	30 საათი
2. პირველი ხარისხის განტოლებათა სისტემა	26 საათი
3. კვადრატული ამოფესვა	10 საათი
4. ხარისხები და ფესვები	33 საათი

გეომეტრია

(კვირაში 3 საათი, სულ 99 საათი)

1. ოთხკუთხედები	24 საათი
2. წრეხაზები	30 საათი
3. ჩახაზული და შემოხაზული სამკუთხედები და ოთხკუთხედები	12 საათი
4. მსგავსი ნაკვეთები	33 საათი

IX კლასი

აღმზრდა

(კვირაში 3 საათი, სულ 99 საათი)

1. ხარისხები და ფესვები	30 საათი
2. კვადრატული განტოლებანი და უმაღლესი ხარისხის განტოლებანი, რომლებიც კვადრატულზე დაიყვანება	40 საათი
3. ფუნქციები და მათი გრაფიკები	10 საათი
4. მეორე ხარისხის ორუცნობიან განტოლებათა სისტემა	19 საათი

გეომეტრია

(კვირაში 2 საათი, სულ 66 საათი)

1. მსგავსი ნაკვეთები	28 საათი
2. მეტრული თანაფარდობანი სამკუთხედსა და წრეში	22 საათი
3. ალგებრული ფორმულების აგება	4 საათი
4. მრავალკუთხედების ფართობები	12 საათი

შენიშვნები:

1. X და XI კლასები იმუშავენს 1955/56 სასწავლო წლისათვის დამტკიცებული პროგრამების მიხედვით.

2. კლასების მიხედვით შემოჩამოთვლილი თემების ცალკე საკითხებად გაშლა იხილეთ 1955/56 სასწავლო წლისათვის დამტკიცებულ პროგრამებში.

ი ს ტ ო რ ი ა

1955/56 სასწავლო წელს V-VI კლასები შეისწავლიან ძველი მსოფლიოს ისტორიასა და შუა საუკუნეების ისტორიას. ისტორიის მასწავლებლებმა უნდა იხელმძღვანელონ ამ კლასების 1955/56 სასწავლო წლის პროგრამებით უცვლელად.

VII კლასმა უნდა დაამთავროს შუა საუკუნეების ისტორია. ამ კლასში ცალკეულ თემებზე საათები უნდა განაწილდეს ასე:

გ ა ნ ყ ო ფ ი ლ ე ბ ა II.

ფეოდალური წყობილების განმტკიცება და შემდგომი განვითარება. ცენტრალიზებული სახელმწიფოების წარმოშობა (35 საათი).

1. ხელოსნობისა და ვაჭრობის განვითარება. ქალაქების ზრდა	6 საათი
2. ჯვაროსანთა ლაშქრობანი	3 "
3. მონგოლთა შემოსევა	2 "
4. ცენტრალიზებული სახელმწიფოების წარმოშობა ევროპაში (XII-XV სს)	9 "
5. გერმანელი ფეოდალების შეტევა აღმოსავლეთისაკენ და მისი ჩაშლა	2 "
6. გერმანელთა ძალადობასთან ბრძოლა და გლეხთა ომი ჩეხეთში	3 "
7. თურქთა დაპყრობანი	2 "
8. დასავლეთ ევროპის კულტურა XII-XIII ს.ს.	3 "
9. ბურჟუაზიისა და ბურჟუაზიული კულტურის ჩასახვა	5 "

გ ა ნ ყ ო ფ ი ლ ე ბ ა III.

ფეოდალიზმის დაშლის დასაწყისი და კაპიტალისტურ ურთიერთობათა ჩასახვა (27 საათი).

1. გეოგრაფიული აღმოჩენები XV საუკუნის დამლევსა და

XVI საუკუნის დამდეგს	4 საათი
2. რეფორმაცია და გლეხთა ომი გერმანიაში	5 საათი
3. აბსოლუტური მონარქია საფრანგეთში	4 საათი
4. ინგლისი XVI საუკუნეში და XVII საუკუნის და- საწყისში	3 საათი
5. ნიდერლანდების ბურჟუაზიული რევოლუცია	4 საათი
6. აღმოსავლეთ ევროპა XVI საუკუნეში და XVII საუკუნის პირველ ნახევარში	2 საათი
7. ჩინეთი XIV-XVII სს.	2 საათი
8. კულტურა XVI-XVII სს.	3 საათი
გამეორება	4 საათი
VIII კლასმა უნდა გაიაროს შუა საუკუნეების ისტორიის და- რჩენილი თემები:	
1. აბსოლუტური მონარქია საფრანგეთში	3 საათი
2. ინგლისი XVI საუკუნეში და XVII საუკუნის და- საწყისში	2 საათი
3. ნიდერლანდების ბურჟუაზიული რევოლუცია	3 საათი
4. აღმოსავლეთ ევროპა XVI საუკუნეში და XVII სა- უკუნის პირველ ნახევარში	2 საათი
5. ჩინეთი XIV-XVII სს.	2 საათი
6. კულტურა XVI-XVII სს.	2 საათი
გამეორება	1 საათი
	15 საათი

ამის შემდეგ VIII კლასი შეისწავლის IX კლასის პროგრამით გათვალისწინებულ სსრ კავშირის ისტორიის მთელ კურსს და ახალი ისტორიის (პირველი პერიოდი) მთელ კურსს უკანასკნელი თემის „XIX საუკუნის 50—60-იანი წლები“-ს გამოკლებით. ამ კურსების ცალკეული თემებისათვის პროგრამით გათვალისწინებული საათები რჩება უცვლელად.

IX—X კლასები სსრ კავშირის ისტორიასა და ახალ ისტორიაში, XI კლასი სსრ კავშირის ისტორიაში იმუშაებენ 1955/56 სასწავლო წლის მოქმედი პროგრამებით უცვლელად.

IX—X კლასებში საათები საქართველოს ისტორიის თემებისათვის ასე უნდა განაწილდეს:

IX კლასი (33 საათი)

შესავალი	1 საათი
I. საქართველო-კავკასია ბრინჯაოსა და ადრინდელ რკინის ხანაში	1 საათი
II. ანტიკური ხანის მონათმფლობელური სახელმწიფოები საქართველოში	6 საათი
III. ადრინდელ-ფეოდალური ურთიერთობა საქართველოში	5 საათი
IV. ფეოდალიზმის გამარჯვება საქართველოში	2 საათი
V. არაბობა საქართველოში	1 საათი
VI. ბრძოლა საქართველოს გაერთიანებისათვის	2 საათი
VII. საქართველოს გაერთიანება	2 საათი
VIII. საქართველოს სამეფოს გაძლიერება	4 საათი
IX. საქართველო — წინა აზიის უძლიერესი სახელმწიფო	5 საათი
განმეორება	3 საათი

X კლასი (33 საათი)

X. მონგოლების შემოსევა	1 საათი
XI. მონგოლთა ბატონობა საქართველოში	5 საათი
XII. საქართველოს სამეფოს მთლიანობის აღდგენა	1 საათი
XIII. თემურ-ლენგის შემოსევები საქართველოში	2 საათი
XIV. საქართველო მე-15 საუკუნეში, სამეფოს დაშლა	2 საათი
XV. ქართველი ხალხის ბრძოლა დამოუკიდებლობისათვის მე-16 საუკუნეში	4 საათი
XVI. ქართველთა ბრძოლა დამოუკიდებლობისათვის მე-17 საუკუნის პირველ მეოთხედში	4 საათი
XVII. ირანისა და ოსმალეთის ბატონობა საქართველოში და ბრძოლა მის წინააღმდეგ	2 საათი
XVIII. ბრძოლა ქართლ-კახეთის განთავისუფლებისათვის.	2 საათი
XIX. ირან-ოსმალეთ-რუსეთის ომი და საქართველო მე-18 საუკუნის პირველ ნახევარში	1 საათი
XX. საქართველო მე-18 საუკუნის მეორე ნახევარში	4 საათი
XXI. საქართველოს შეერთება რუსეთთან	3 საათი
კურსის განმეორებისათვის	2 საათი

გ ე ო გ რ ა უ ნ ი ა

საგარეო ურთიერთობების
მინისტროს
საგარეო ურთიერთობების
სამსახური

დაწყებითი სკოლები (IV კლასი) 1955/56 სასწავლო წელს
შაგებენ ახალი პროგრამის მიხედვით. ამ კურსის შესწავლას ეთმობა
ერთი კვირეული საათი. გეოგრაფიის მასწავლებლებმა გაკვეთილის
გეგმის შედგენისას უნდა იხელმძღვანელონ ცალკეული თემისათვის
საათების ქვემოთ მოცემული რაოდენობის მიხედვით:

1. პირველი ცნობები გეოგრაფიიდან . . . . . 6 საათი
2. გეგმა და რუკა . . . . . 10 "

სსრ კავშირის გეოგრაფია (18 საათი)

1. სსრ კავშირის საერთო მიმოხილვა . . . . . 3 "
2. ბუნებისა და მეურნეობის სურათები . . . . . 9 "
3. მოკლე ცნობები მოკავშირე რესპუბლიკების შე-
სახებ . . . . . 2 "
4. სსრკ ზოგიერთი დიდი ქალაქი . . . . . 1 "

გ ა ნ მ ე ო რ ე ბ ა (2 საათი)

V კლასი

ისწავლება ფიზიკური გეოგრაფიის დაწყებითი კურსი (66 საათი).
საათების რაოდენობა ცალკეული თემისათვის:

შესავალი (1 საათი)

1. გეგმა და რუკა

(10 საათი, აქედან 5 საათი პრაქტიკული სამუშაოებისათვის).

2. ხმელეთის ზედაპირი

(6 საათი, აქედან 2 საათი პრაქტიკული სამუშაოებისათვის).

3. წყალი დედამიწაზე

(8 საათი, აქედან 2 საათი პრაქტიკული სამუშაოებისათვის).

4. დედამიწის ფორმა და მოძრაობა, გრადუსთა ბადე

(10 საათი, აქედან 3 საათი პრაქტიკული სამუშაოებისათვის).

5. ამინდი და ჰავა

(11 საათი, აქედან 3 საათი პრაქტიკული სამუშაოებისათვის).

6. ხმელეთის ზედაპირის შეცვლა

(8 საათი, აქედან 2 საათი პრაქტიკული სამუშაოებისათვის)

7. ბუნებრივი ზონები. დედამიწის სფეროს მოხატვლა

(10 საათი, აქედან 2 საათი პრაქტიკული სამუშაოებისათვის).

გ ა ნ მ ე ო რ ე ბ ა (2 საათი)

VI კ ლ ა ს ი

ისწავლება ქვეყნის ნაწილების ფიზიკური გეოგრაფია. ცალკეული თემისა და პრაქტიკული სამუშაოებისათვის საათების რაოდენობა, რომელიც ნაჩვენებია პროგრამაში, რჩება უცვლელად. მასწავლებლებმა მუშაობისას უნდა იხელმძღვანელონ ცალკეული თემისათვის პროგრამაში მოცემული საათების რაოდენობით.

VII კ ლ ა ს ი (97 საათი)

სასწავლო წლის დასაწყისიდან ისწავლება სსრ კავშირის გეოგრაფია (ს. ვ. ჩეფრანოვის სახელმძღვანელოს მიხედვით), ხოლო ამ კურსის დამთავრების შემდეგ შეისწავლება საქართველოს სსრ გეოგრაფია (საქართველოს სსრ ზოგადი ფიზიკურ-გეოგრაფიული მიმოხილვა — თემამდე „საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობა“, ა. ნ. ჯავახიშვილის, გ. ნ. გებტმანისა და სხვ. სახელმძღვანელოს მიხედვით).

საათების რაოდენობა ცალკეული თემისათვის:

I. სსრ კავშირის გეოგრაფია

(66 საათი)

სსრ კავშირის ზოგადი ფიზიკურ-გეოგრაფიული მიმოხილვა (20 ს.)

1. სსრ კავშირის გეოგრაფიული მდებარეობა და საზღვრები	1 საათი
2. სსრ კავშირის ზღვები	3 "
3. სსრ კავშირის რელიეფი	3 "
4. სსრ კავშირის სასარგებლო წიაღისეული	2 "
5. სსრ კავშირის ჰავა	3 "
6. სსრ კავშირის შიდა წყლები	2 "

7. სსრ კავშირის ნიადაგ-მცენარეულობის ზონები	4	საათი
8. სსრ კავშირის მოსახლეობა	2	"
სსრ კავშირის რაიონული მიმოხილვა (46 საათი)		
1. სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის ჩრდილოეთი	4	საათი
2. სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის ცენტრი	4	"
3. ბალტიისპირეთი	2	"
4. სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის დასავლეთი	2	"
5. სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის სამხრეთი	5	"
6. კავკასია	4	"
7. ვოლგისპირეთი	4	"
8. ურალი	4	"
9. დასავლეთი ციმბირი	3	"
10. აღმოსავლეთი ციმბირი	3	"
11. შორეული აღმოსავლეთი	3	"
12. ყაზახეთი	3	"
13. შუა აზია	5	"

II. საქართველოს სსრ გეოგრაფია

საქართველოს სსრ ზოგადი ფიზიკურ-გეოგრაფიული მიმოხილვა (25 საათი)

1. საქართველოს სსრ გეოგრაფიული მდებარეობა და საზღვრები	1	საათი
2. რელიეფი	5	"
3. შავი ზღვა	1	"
4. საქართველოს სსრ ჰავა	3	"
5. საქართველოს სსრ შიდა წყლები	5	"
6. საქართველოს სსრ ნიადაგები	2	"
7. საქართველოს სსრ მცენარეული საფარი	2	"
8. საქართველოს სსრ ცხოველთა სამყარო	2	"
9. საქართველოს სსრ სასარგებლო წიაღისეული	2	"
10. საქართველოს სსრ მოსახლეობა	1	"
11. საქართველოს სსრ პოლიტიკურ-ადმინისტრაციული დაყოფა	1	"

თავისი რაიონის (ოლქის, რესპუბლიკის) შესწავლა (3 საათი)

მთელი კურსის განმეორება (5 საათი)

VIII კლასი
(99 საათი)

საგარეო ურთიერთობების
მინისტროს

სასწავლო წლის დასაწყისიდან ისწავლება სსრ კავშირის გეოგრაფია (ს. ვ. ჩეფრანოვის სახელმძღვანელოს მიხედვით), ხოლო ამ კურსის დამთავრების შემდეგ შეისწავლება სსრ კავშირის ეკონომიური გეოგრაფია (32 საათის მასალა ნ. ნ. ბარინსკის სახელმძღვანელოს მიხედვით).

საათების რაოდენობა ცალკეული თემისათვის:

I. სსრ კავშირის გეოგრაფია (62 საათი)

სსრ კავშირის ზოგადი ფიზიკურ-გეოგრაფიული მიმოხილვა (19 საათი)

1. სსრ კავშირის გეოგრაფიული მდებარეობა და საზღვრები	1	საათი
2. სსრ კავშირის ზღვები	2	"
3. სსრ კავშირის რელიეფი	3	"
4. სსრ კავშირის სასარგებლო წიაღისეული	2	"
5. სსრ კავშირის ჰავა	3	"
6. სსრ კავშირის შიდა წყლები	2	"
7. სსრ კავშირის ნიადაგ-მცენარეულობის ზონები	4	"
8. სსრ კავშირის მოსახლეობა	2	"

სსრ კავშირის რაიონული მიმოხილვა (43 საათ)

1. სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის ჩრდილოეთი	3	საათი
2. სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის ცენტრი	3	"
3. ბალტიისპირეთი	2	"
4. სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის დასავლეთი	2	"
5. სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის სამხრეთი	5	"
6. კავკასია	4	"
7. ვოლგისპირეთი	3	"
8. ურალი	4	"
9. დასავლეთი ციმბირი	3	"
10. აღმოსავლეთი ციმბირი	3	"
11. შორეული აღმოსავლეთი	3	"
12. ყაზახეთი	3	"
13. შუა აზია	5	"

II. სსრ კავშირის ეკონომიური გეოგრაფია (32 საათი)

- სსრ კავშირის ზოგადი მიმოხილვა (12 საათი)
1. სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის დახასიათება . 2 საათი
  2. სსრ კავშირის მრეწველობის გეოგრაფია . . . . . 5 "
  3. სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის გეოგრაფია . 3 "
  4. სსრ კავშირის ტრანსპორტის გეოგრაფია . . . . . 2 "

სსრ კავშირის რაიონული მიმოხილვა

I. რუსეთის საბჭოთა ფედერაციული
სოციალისტური რესპუბლიკა
(20 საათი)

1. რსფსრ ზოგადი დახასიათება . . . . . 1 საათი
2. რსფსრ ევროპული ნაწილის სამრეწველო ცენტრი . 4 "
3. შავიწყურისა და კავკასიის ცენტრი . . . . . 2 "
4. რსფსრ ევროპული ნაწილის ჩრდილო-დასავლეთი . 2 "
5. რსფსრ ევროპული ნაწილის ჩრდილო-აღმოსავლეთი . 2 "
6. ევროპული ნაწილის დასავლეთი და რსფსრ კალინინგრადის ოლქი . . . . . 2 "
7. ვოლგისპირეთი . . . . . 4 "
8. ქვემო დონი და ჩრდილო კავკასია . . . . . 3 "

მთელი კურსის განმეორება (5 საათი).

IX კლ ა ს ი

ისწავლება სსრ კავშირის ეკონომიური გეოგრაფია.
საათების რაოდენობა ცალკეული თემისათვის:

სსრ კავშირის ზოგადი მიმოხილვა (21 საათი)

1. სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის დახასიათება . 2 საათი
2. სსრ კავშირის მრეწველობის გეოგრაფია . . . . . 10 "
3. სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის გეოგრაფია . 5 "
4. სსრ კავშირის ტრანსპორტის გეოგრაფია . . . . . 4 "

სსრ კავშირის რაიონული მიმოხილვა (71 საათი)

1. რუსეთის საბჭოთა ფედერაციული სოციალისტური
რესპუბლიკა (44 საათი)

1. რსფსრ ზოგადი დახასიათება	2	საათი
2. რსფსრ ევროპული ნაწილის სამრეწველო ცენტრი .	5	"
3. შავმიწანიადაგიანი ცენტრი	2	"
4. რსფსრ ევროპული ნაწილის ჩრდილო-დასავლეთი .	3	"
5. რსფსრ ევროპული ნაწილის ჩრდილო-აღმოსავლეთი	3	"
6. ევროპული ნაწილის დასავლეთი და რსფსრ კალინინგრადის ოლქი	2	"
7. ვოლგისპირეთი	6	"
8. ქვემო დონი და ჩრდილო კავკასია	5	"
9. ურალი	6	"
10. დასავლეთი ციმბირი	4	"
11. აღმოსავლეთი ციმბირი	3	"
12. შორეული აღმოსავლეთი	3	"

II. უკრაინის სსრ (7 საათი)

III. მოლდავეთის სსრ (1 საათი)

IV. ბელორუსიის სსრ (2 საათი)

V. ბალტიისპირა მოკავშირე რესპუბლიკები (3 საათი)

VI. კარელია-ფინეთის სსრ (1 საათი)

VII. ამიერკავკასიის მოკავშირე რესპუბლიკები (5 საათი)

VIII. ყაზახეთის სსრ (3 საათი)

IX. შუა აზიის მოკავშირე რესპუბლიკები (5 საათი)

მთელი კურსის განმეორება (7 საათი).

X კლასი

(99 საათი)

ისწავლება საზღვარგარეთის ქვეყნების ეკონომიური გეოგრაფია. საათების რაოდენობა ცალკეული თემისათვის:

I. მსოფლიოს პოლიტიკური რუკის ზოგადი მიმოხილვა (6 საათი)

II. ევროპა

1. პოლონეთი	2	საათი
2. ჩეხოსლოვაკია	2	"
3. უნგრეთი	1	"

4. რუმინეთი	2	საათი
5. ბულგარეთი		
6. ალბანეთი	1	"
7. იუგოსლავია	2	"
8. გერმანია	4	"
9. დიდი ბრიტანეთი	6	"
10. საფრანგეთი	4	"
11. ნიდერლანდები	1	"
12. ბელგია	1	"
13. ავსტრია	1	"
14. შვეიცარია	1	"
15. საბერძნეთი	1	"
16. იტალია	3	"
17. ესპანეთი	3	"
18. სკანდინავიის ქვეყნები (3 საათი) დანია ნორვეგია შვეცია		
19. ფინეთი	1	"

III. აზია

1. ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა	7	საათი
2. მონგოლეთის სახალხო რესპუბლიკა	1	"
3. კორეის სახალხო დემოკრატიული რესპუბლიკა	1	"
4. ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკა	1	"
5. იაპონია	3	"
6. ინდოეთის რესპუბლიკა	4	"
7. პაკისტანი	1	"
8. ინდოჩინეთი, ფილიპინები და ინდონეზია	2	"
9. ირანი	1	"
10. ავღანეთი	1	"
11. თურქეთი	1	"

IV. ა მ ე რ ი კ ა

1. ამერიკის შეერთებული შტატები	8 საათი
2. კანადა	3 საათი
3. ლათინური ამერიკა	3 "

V. ა ფ რ ი კ ა (4 საათი)

VI. ავსტრალიის კავშირი (8 საათი)

მთელი კურსის განმეორება (10 საათი).

ბ ი ო ლ ო ზ ი ა

ათწლიან სწავლებაზე გადასვლასთან დაკავშირებით ბიოლოგიური დისციპლინების საპროგრამო მასალა არაერთაბრ ცვლილებას არ განიცდის; მხოლოდ 1955/56 სასწავლო წელს მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული შემდეგი:

1. IV კლასში ბუნებისმეტყველების სწავლებისათვის პროგრამით გათვალისწინებულია 66 საათი, სასწავლო გეგმით კი — 33 საათი, ე. ი. კვირაში ერთი საათი. ამასთან დაკავშირებით პროგრამით გათვალისწინებულ ცალკე თემებს დაეთმობა საათების შემდეგი რაოდენობა: თემას — „წყალი“ — 7 საათი, თემას — „ჰაერი“ — 6 საათი, თემას — „სასარგებლო წიაღისეული“ — 10 საათი, თემას — „ნიადაგი“ — 5 საათი, თემას — „ჯანმრთელობის დაცვა“ — 5 საათი, სულ 32 საათი.

საათების შემცირების გამო ნ. ნ. სკატკინის მიერ შედგენილ წიგნში („საკითხავი წიგნი ბუნებისმეტყველებაში IV კლასი“, 1955 წლის გამოცემა) მოთავსებულ ზოგიერთ მოთხრობას მოსწავლეები წაიკითხავენ და გაეცნობიან საშინაო დავალების სახით.

2. IX კლასში დარვინიზმის საფუძვლების შესასწავლად პროგრამით გათვალისწინებულია 50 საათი, სასწავლო გეგმით კი — 66 საათი. ზედმეტი საათები გამოყენებული უნდა იქნეს პრაქტიკული სამუშაოების შესასრულებლად.

ფ ი ზ ი კ ა

VI კლასი (68 საათი).

თერთმეტწლიანი სწავლებიდან ათწლიან სწავლებაზე გადასვლასთან დაკავშირებით 1955/56 სასწავლო წლიდან ფიზიკის სწავლება იწყება VI კლასიდან. ამ კლასში მუშაობა იწარმოებს VII კლასის პროგრამითა და სახელმძღვანელოთი.

VII კლასი (136 საათი)

1955/56 სასწავლო წელს VII კლასი იმუშავეს გარდამავალი სასწავლო გეგმითა და პროგრამით იმ ანგარიშით, რომ მან შეძლოს ათწლიანი სკოლის შვიდი კლასის კურსის დამთავრება. ამ მიზნით ფიზიკას VII კლასში დათმობილი აქვს 4 კვირეული საათი, რამაც უნდა უზრუნველყოს VII და VIII კლასების ფიზიკის კურსის გავლა. ამ ცვლილებების გათვალისწინებით პროგრამაში მოცემული თემების დამუშავებისათვის საჭირო დრო უნდა განაწილდეს შემდეგი სახით:

ა) VII კლასის პროგრამიდან:

შესავალი (1 საათი);

I. პირველდაწყებითი ცნობები მექანიკაში

1. სიგრძის, ფართობის და მოცულობის გაზომვა (4 საათი);
2. სიმძიმის ძალა (2 საათი);
3. ხვედრითი წონა (5 საათი);
4. ძალა და მისი გაზომვა (3 საათი);
5. წნევა (13 საათი);
6. სითხეში და გაზში ჩაშვებულ სხეულებზე მოქმედი ძალები (5 საათი);
7. მექანიკური მოძრაობა (5 საათი);
8. მუშაობა და სიმძლავრე (3 საათი);
9. მარტივი მექანიზმები (5 საათი);
10. ენერგია (2 საათი).

ბ) VIII კლასის პროგრამიდან:

II. სიტბო

შესავალი (1 საათი)

1. სხეულების სიტბური გაფართოება (3 საათი);
2. სიტბოს გადაცემა (3 საათი);
3. სიტბოს რაოდენობის გაზომვა (8 საათი);
4. ნივთიერების მდგომარეობის შეცვლა გათბობისა და გაცივების დროს (4 საათი);
5. სიტბური ძრავები (6 საათი)

III. ელექტრობა

1. პირველდაწყებითი ცნობები ელექტრობაზე (4 საათი);
2. ელექტრული დენი (6 საათი);
3. დენის ძალა, წინააღმდეგობა და ძაბვა (15 საათი);
4. დენის ენერჯია და სიმძლავრე (6 საათი);
5. ელექტრომაგნიტური მოვლენები (20 საათი);

ორი ექსკურსია (6 საათი).

განმეორება (6 საათი).

VIII კლასი (102 საათი)

იმის გამო, რომ წლებანდელმა VIII კლასმა საშუალო სკოლის კურსი უნდა დაასრულოს ნაცვლად 4 წლისა 3 წლის განმავლობაში, წელს ამ კლასში, გარდა ძირითადი კურსისა, დამატებით უნდა დამუშავდეს IX კლასის კურსით გათვალისწინებული მასალის ნაწილი. ამასთან ეს სამუშაო უნდა შესრულდეს ძირითადად მასალის შემკიდროებით (კვირეული საათების რაოდენობის გაუდიდებლად). ეს გარემოება მოითხოვს სათანადო თემების შესწავლისათვის განკუთვნილი დროის შესაბამისად პროგრამული მასალის გადანაწილებას შემდეგი სახით:

ა) VIII კლასის პროგრამიდან:

II. სიტბო

შესავალი (1 საათი);

1. სხეულების სიტბური გაფართოება (3 საათი);
2. სიტბოს გადაცემა (3 საათი);

3. სითბოს რაოდენობის გაზომვა (8 საათი);
4. ნივთიერების მდგომარეობის შეცვლა გათბობისა და გაცივების დროს (4 საათი);
5. სითბური ძრავები (4 საათი).

III. ელექტრობა

1. პირველდაწყებითი ცნობები ელექტრობაზე (3 საათი);
2. ელექტრული დენი (4 საათი);
3. დენის ძალა, წინააღმდეგობა და ძაბვა (12 საათი);
4. დენის ენერგია და სიმძლავრე (5 საათი);
5. ელექტრომაგნიტური მოვლენები (17 საათი).

ბ) IX კლასის პროგრამიდან:

1. მექანიკა

1. სწორხაზოვანი თანაბარი მოძრაობა (6 საათი);
2. თანაბარცვალებადი მოძრაობა (12 საათი);
3. ინერცია, ძალების შეკრება და დაშლა (15 საათი);
განმეორება (5 საათი).

როგორც ზემოაღნიშნულიდან ჩანს პრაქტიკუმებისა და ექსკურსიების ჩატარებისათვის საჭირო საათები ამ კლასში ნაჩვენები არ არის. მიმდინარე სასწავლო წელს VIII კლასში უნდა ჩატარდეს ორი პრაქტიკუმი (1. გაზომვა შტანგენფარგალით და მიკრომეტრით, ნონიუსის გაცნობა; 2. აჩქარების განსაზღვრა თავისუფალი ვარდნის დროს) და ორი ექსკურსია — ერთი VIII კლასისა და მეორე IX კლასის საპროგრამო მასალასთან დაკავშირებით. სულ პრაქტიკუმებისა და ექსკურსიების საჭიროებისათვის გათვალისწინებულია 10 საათი (4 პრაქტიკუმებისათვის და 6 — ექსკურსიებისათვის), რომელიც ანაზღაურებული უნდა იქნეს ამავე კლასში მანქანათმშობლების პრაქტიკუმებისათვის განკუთვნილი საათების ხარჯზე.

ამასთან მანქანათმშობლებისა და ელექტროტექნიკაში პრაქტიკუმების ჩატარებისას განსაკუთრებით უნდა გამახვილდეს ყურადღება ისეთ სამუშაოთა შესრულებაზე, რომლებიც ერთგვარად შეაფასებენ იმ ხარვეზებს, რაც ფიზიკის კურსში შესაბამის თემების ძალზე

შეკუმშულად (მცირე დროის გამო) გავლით იყო გამოწვეული. ასე
თებად შეიძლება, ჩავთვალოთ სითბური და ელექტრული ძრავების
საზომ ხელსაწყოებზე მუშაობა და სხვ.

IX კლასი (102 საათი)

1955/56 სასწავლო წელს IX კლასი იმუშავებს არსებული პროგრამით და სახელმძღვანელოთი ყოველგვარი ცვლილების გარეშე.

X კლასი (102 საათი)

X კლასში კურსის გავლა პროგრამით ნავარაუდევია 4 კვირეული საათის დატვირთვით, მაგრამ სასწავლო გეგმა ითვალისწინებს 3 კვირეულ საათს. ამის გამო ცალკეული თემების დამუშავებისათვის საჭირო დრო უნდა განაწილდეს შემდეგი სახით:

I. მექანიკა (გაგრძელება)

7. მრუდხაზოვანი მოძრაობა. ბრუნვითი მოძრაობა (13 საათი);
8. რხევები და ტალღები (7 საათი);
9. ბგერა (4 საათი);
10. სითხეებისა და გაზების მოძრაობა (6 საათი).

II. მოლეკულური ფიზიკა და სითბო

1. ნივთიერების აგებულების მოლეკულურ-კინეტიკური თეორიის საფუძვლები (2 საათი);
2. სითბო და მუშაობა (7 საათი);
3. სხეულების გაფართოება გათბობის დროს (3 საათი);
4. გაზების თვისებები (9 საათი);
5. სითხეების თვისებები (4 საათი);
6. მყარი სხეულის თვისებები (5 საათი);
7. ნივთიერების აგრეგატული მდგომარეობის შეცვლა (14 საათი);
8. სითბური ძრავები (7 საათი);
პრაქტიკუმი (10 საათი);
ორი ექსკურსია (6 საათი);
განმეორება (5 საათი).

XI კლასი (165 საათი)

ქართული
ენების
სწავლის
სამეცნიერო
ცენტრი

XI კლასში პროგრამით, ნაცვლად 33 სასწავლო კვირისა, ლიწადში ნავარაუდებია 34 კვირა. ამის გამო წლიური საათების რაოდენობა უნდა შემცირდეს 5 საათით (ე. ი. ნაცვლად 170 საათისა იქნება 165 საათი), რომელიც დააკლდება განმეორებისათვის გათვალისწინებული საათების რაოდენობას; ამრიგად ნაცვლად 19 საათისა გამეორებას დაეთმობა 14 საათი.

ქ ი მ ი ა

VIII კლასში შესწავლება მთელი ის მასალა, რომელიც გათვალისწინებულია ამ კლასის პროგრამაში და აგრეთვე მას უნდა დაემატოს IX კლ. პროგრამიდან შემდეგი მასალა:

1. VIII კლასის ქიმიის კურსიდან ძირითადი ცნებების გამეორება და „გრამატომის“ და „გრამმოლეკულის“ ცნებების გაცნობა, აგრეთვე მარტივი გაანგარიშებანი ფორმულებისა და რეაქციათა ტოლობების მიხედვით.

ტუტე მეტალები—ნატრიუმი და კალიუმი.

მასალის ასეთი გადაჯგუფების გამო საორიენტაციოდ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საათების შემდეგი განაწილება:

თემა I. ნივთიერებები და მათი გარდაქმნები	6	საათი
თემა II. ატომები, ქიმიური ელემენტები, ქიმიის ძირითადი კანონები	10	„
თემა III. ჟანგბადი, ჰაერი, წვა	6	„
თემა IV. წყალბადი, წყალი, ვალენტობა	10	„
თემა V. ჟანგეულები, ფუძეები, მჟავები და მარილები	15	„

IX კლასის პროგრამიდან გადმოტანილი მასალის შესწავლისათვის

1. მეორე კლასის ქიმიის კურსიდან ძირითადი ცნებების გამეორება . . . . . 13 საათი

2. ტუტე მეტალები (ნატრიუმი და კალიუმი) . . . . . 6 „

IX და X კლასებში ქიმიის სწავლება იწარმოებს ამ კლასების პროგრამების შესაბამისად.

XI კლ ა ს ი

თემა I. ორგანული ნივთიერებები	18	საათი
თემა II. სილიციუმი	4	„

ქართული
ენციკლოპედია

თემა III.	პერიოდული კანონი და დ. ი. მენდელეევის ქიმიური ელემენტების პერიოდული სისტემა. ატომთა ანაგობა	18	"
თემა IV.	ელექტროლიტური დისოციაციის თეორიის საფუძვლები	8	"
თემა V.	მეტალები	35	"
თემა VI.	ელემენტების მიმოხილვა პერიოდული სისტემის ჯგუფების მიხედვით	16	"

უცხო ენები

უცხო ენებში სკოლები იმუშაებენ 1955/56 სასწავლო წლისათვის დამტკიცებული პროგრამებით.

VII-VIII კლასებში გავლილი უნდა იქნეს პროგრამით გათვალისწინებული ყველა გრამატიკული მასალა. სახელმძღვანელოებში მოცემული ტექსტებიდან კი შერჩეული უნდა იქნეს მხოლოდ ის ტექსტები, რომლებიც შედარებით მეტად უზრუნველყოფენ გრამატიკული მასალის საფუძვლიან შესწავლას.

Указания о пользовании программами на 1955-1956 учебный год по русскому языку и литературе

В связи с переходом с 1955-1956 уч. года на десятилетнее обучение в школах Грузинской ССР программный материал в русских школах должен быть распределен по классам следующим образом:

1. В I—IV классах программу по русскому языку оставить без изменения.
2. В V классе по грамматике русского языка добавить изучение имени прилагательного.
3. В VI классе программу по грамматике оставить без изменения.
4. Из программы по грамматике VIII класса перенести в программу * VII класса изучение синтаксиса сложного предложения; таким образом изучение грамматики русского языка закончить в VII классе.
5. В VIII классе 1 час в неделю уделить изучению грамматики русского языка (синтаксис сложного предложения).
6. В IX, X, XI классах изимается изучение грамматики русского языка.
7. В V, VI, VII классах программы по литературному чтению оставить без изменения (см. Программы средней школы. Русский язык и литературное чтение. Госиздат Грузинской ССР—1955“).
8. В VIII классе 5 часов в неделю уделить изучению систематического курса истории литературы.
9. В VIII и IX классах в текущем учебном году изучение курса по русской литературе проводить по одинаковой программе; изучение курса начинать с темы „Древняя русская литература“ и закончить темой „В. Г. Белинский“ (См. „Программы средней школы на 1955-56 уч. год. Русский язык и литература. Учпедгиз—1955“).
10. В X и XI классах программы оставить без изменения.

მე-5 კლასი

1. სკოლისაკენ—ლექსი შ. მღვიმელისა
2. პიონერის ნატვრა—ლექსი ი. გრიშაშვილისა
3. თხა და გიგო — გადმოკეთებული რუსულიდან ი. გოგებაშვილის მიერ
4. მოულოდნელი შეხვედრა—მოთხ. გადმოკეთებული რუსულიდან
5. ორი სახნისი—მოთხ. კ. უშინსკისა, გადმოკეთებული რუსულიდან
6. ვაშლი და შაქარა—ლექსი
7. არსენა ჯორჯიაშვილი — ხალხური ლექსი
8. ორი ამხანაგი—იგავ-არაკი ეზოპესი
9. შეკრებისაკენ—ლექსი ა. მირცხულავასი
10. ლენინის ბავშვობა—მოთხ. ა. ი. ულიანოვა-ელიზაროვასი
11. შეხვედრა ამხანაგ სტალინთან—მოთხრობა
12. სიმღერა სტალინზე — ხალხური ლექსი
13. ოთხი სურვილი — მოთხ. კ. უშინსკისა, გადმოკეთებული რუსულიდან
14. ქუთაისის ავტოქარხანაში — ლექსი კ. ბობოხიძისა
15. მიიპარება ხამთარი — ლექსი აკ. წერეთელისა
16. კოლმეურნეობა — ლექსი გ. ქუჩიშვილისა
17. პირველი მისი — ლექსი გ. ქუჩიშვილისა.

მე-6 კლასი

1. ბანაკიდან დაბრუნება — ლექსი გ. ქუჩიშვილისა
2. დედის დარიგება—ლექსი გ. ქუჩიშვილისა
3. კოლმეურნეობის რთველი — მოთხ. ცქვიტისა
4. გმირი მფრინავები — მოთხ. ცქვიტისა
5. ომი არ გვინდა — ლექსი ალ. აბაშელისა
6. დედის წერილი — ლექსი ალ. აბაშელისა
7. გულადი პიონერი — მოთხ. რ. ქორქიასი
8. რა დროა — ლექსი
9. სიმღერა დიად კონსტიტუციაზე — ხალხური ლექსი
10. ახალი თბილისი ლექსი ირ. აბაშიძისა
11. სიმღერა რუსთავზე — ლექსი კ. ბობოხიძისა
12. მომკვდარა ჩვენი ლენინი — ხალხური ლექსი

13. სტალინს — ხალხური ლექსი
14. სალამი საბჭოთა არმიას — ხალხური ლექსი
15. ნადირთა ძმობა — ხალხური ზღაპარი
16. აყუავედი, ჩვენო ქვეყანავ — ხალხური ლექსი
17. ალექსი სტახანოვს — ხალხური ლექსი
18. გიქორი — მოთხრობა ო. თუმანიანისა.

მე-7 კ ლ ა ს ი

1. ჩვენ წინ მივდივართ, ლენინო! — ხალხური ლექსი
2. რუსთავეში — ლექსი ი. გრიშაშვილისა
3. თბილისის ზღვა — ხალხური ლექსი
4. წინ, სტალინურო არწივნო! — ლექსი გ. ლეონიძისა
5. დანიელ ჭონქაძის ბიოგრაფია
6. სურამის ციხე — მოთხრ. დ. ჭონქაძისა
7. გამარჯვების სიმღერა — ლექსი რ. მარგვიანისა
8. ილია ჭავჭავაძის ბიოგრაფია
9. კაკო ყაჩალი — პოემა ი. ჭავჭავაძისა
10. ახირებული მებატონე — მოთხ. აკ. წერეთლისა
11. ქინაქინა — მოთხ. დ. მეგრელისა.

მე-8 კ ლ ა ს ი

1. ლენინის ხსოვნას — ხალხური ლექსი
2. სტალინს — ლექსი ან. თევზაძისა
3. აკაკი წერეთლის ბიოგრაფია
4. ჩემი თავგადასავალი — მოთხრ. აკ. წერეთლისა
5. გაზაფხული — ლექსი აკ. წერეთლისა
6. ეგნატე ნინოშვილის ბიოგრაფია
7. გოგია უიშვილი — მოთხრ. ე. ნინოშვილისა
8. ქართველ რაინდს — ლექსი კ. ბობოხიძისა

მე-9 კ ლ ა ს ი

1. ორი მზე — 4 სტროფი
2. სტალინს („შენ სურათს ხატვა რად უნდა“) 3 სტროფი
3. ამირანი — 1,5,9 თავები
4. შ. რუსთაველი

მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები.
 ვეფხისტყაოსანი (პოემის მოკლე შინაარსის გაცნობა).
 ნაწყვეტები: ა) „ამბავი როსტევან არაბთა მეფისა“ (შინაარსი შემოკლებით).

ბ) „ნახვა არაბთა მეფისაგან მის ყმისა ვეფხისტყაოსნისა“
(შინაარსი შემოკლებით)

გ) „ქაჯეთის ციხის აღება“ (შინაარსი შემოკლებით).

5. სულხან-საბა ორბელიანი

ბიოგრაფიული ცნობები; იგავ-არაკები: ენით დაკოდლი,
ძალა ერთობაშია.

6. დ. გურამიშვილი

ბიოგრაფია

სწავლა მოსწავლეთა (შემოკლებით).

7. ნიკოლოზ ბარათაშვილი

ბიოგრაფია

მერანი (ადგილები შერჩევით).

მე-10 კლასი

1. ილ. ჭავჭავაძე

ბიოგრაფია

გლეხის ნაამბობი;

ნაწყვეტები: 3, 7, 9, 10, 11 თავები შემოკლებით.

2. ალ. ყაზბეგი

ბიოგრაფია

ხევისბერი გოჩა

ნაწყვეტები: 1, 2, 3, 7, 20, 22, 28 თავები შემოკლებით

მე-11 კლასი

1. ვაჟა ფშაველა

ბიოგრაფია

არწივი

სტუმარ-მასპინძელი. (პირველი თავი).

2. ეგ. ნინოშვილი

ბიოგრაფია

სიმონა—ნაწყვეტები: 3, 4, 5, 9, 14, 16 თავები შემოკლებით

3. ლ. ქიაჩელი

ტარიელ გოლუა — ნაწყვეტები: 1, 4, 7 თავები შემოკლებით

4. გ. ტაბიძე

დროშები ჩქარა

5. გ. ლეონიძე

ქართლის ბაღი—პოემიდან „სტალინი, ბავშვობა და ყრმობა“.

ქართული ენის პროგრამა რუსულ სკოლებში რჩება უცვლელად.

МАТЕМАТИКА

В связи с переходом на новый учебный план материал по математике в средней школе нужно распределить по классам следующим образом:

У класс

АРИФМЕТИКА

(6 часов в неделю, всего 198 часов)

1. Целые числа	20 часов
2. Делимость чисел	20 "
3. Обыкновенные дроби	90 "
4. Десятичные дроби	50 "
5. Практические работы	6 "
6. Повторение—решение примеров и задач на все действия над обыкновенными и десятичными дробями	12 "

VI класс

АРИФМЕТИКА

(2 часа в неделю, всего 66 часов)

1. Отношение и пропорции	10 часов
2. Прямая и обратная пропорциональность величин	15 "
3. Проценты	20 "
4. Повторение курса арифметики V и VI классов и решение задач на все разделы курса	21 "

АЛГЕБРА

(2 часа в неделю, всего 66 часов)

1. Алгебраические выражения. Уравнения	12 часов
2. Положительные и отрицательные числа	20 "
3. Действия над целыми алгебраическими выражениями. Формулы сокращенного умножения	34 "

ГЕОМЕТРИЯ

(2 часа в неделю, всего 66 часов)

34136320
10 часов

1. Введение	10	часов
2. Треугольники	25	"
3. Основные задачи на построение	10	"
4. Параллельные прямые	21	"

VII класс

АЛГЕБРА

(3 часа в неделю, всего 99 часов)

1. Умножение и деление многочленов	6	часов
2. Разложение многочленов на множители	20	"
3. Алгебраические дроби	22	"
4. Пропорции и пропорциональная зависимость	6	"
5. Уравнение I-й степени с одним неизвестным	25	"
6. Система уравнений I-й степени	18	"

ГЕОМЕТРИЯ

(4 часа в неделю, всего 132 часа)

1. Введение	10	часов
2. Треугольники	25	"
3. Основные задачи на построение	10	"
4. Параллельные прямые	21	"
5. Четырёхугольники	24	"
6. Окружность	30	"
7. Вписанные и описанные треугольники и четырёхугольники	12	"

VIII класс

АЛГЕБРА

(3 часа в неделю, всего 99 часов)

1. Уравнения I-й степени с одним неизвестным	30	часов
2. Система уравнений I-й степени	26	"
3. Извлечение квадратного корня	10	"
4. Степени и корни	33	"

ГЕОМЕТРИЯ

(3 часа в неделю, всего 99 часов)

Министерство
образования
СССР

1. Четырёхугольники	24	часы
2. Окружность	30	"
3. Вписанные и описанные треугольники и четырёхугольники	12	"
4. Подобные фигуры	33	"

Примечание: IX, X и XI классы будут работать по программам, утвержденным на 1955/56 уч. год.

ИСТОРИЯ

Русские средние школы в Грузинской ССР в 1955/56 учебном году работают по программам истории для школ РСФСР.

V—VII классы

Распределение материала по классам, количество часов для разделов и тем, данные в программе по истории древнего мира и истории средних веков для школ РСФСР, остаются без изменения.

VIII класс заканчивает историю средних веков:

1. Абсолютная монархия во Франции	3 часа
2. Англия в XVI и начале XVII века	2 "
3. Нидерландская буржуазная революция	3 "
4. Восточная Европа в XVI и первой половине XVII века	2 "
5. Китай в XIV—XVII веках	2 "
6. Культура в XVI—XVII веках	2 "
Повторение	1 час

15 часов

После этого VIII класс изучает по программе IX класса курс истории СССР (ч. I) и курс новой истории (I период), за исключением последней темы—„50—60-е годы XIX века“.

Порядок прохождения этих курсов, а также количество часов для отдельных тем такие же, как в IX классе.

IX класс

С начала учебного года изучается история СССР ч. I, после окончания этого курса изучается (во втором полугодии) новая история (первый период). Изучению этих курсов отводится 3 недельных часа.

История Грузии в этом классе изучается в продолжение всего года при одном недельном часе.

I. Первобытно-общинный строй на территории нашей страны	2 ч.
II. Рабовладельческий строй на территории нашей страны. Славяне в древности	4 ч.
III. Возникновение феодальных отношений. Киевская Русь	7 ч.
IV. Феодальное раздробление Восточной Европы, Закавказья и Средней Азии	(9 ч.)
1. Восточная Европа, Средняя Азия и Закавказье в XII в. и начале XIII в.	3 ч.
2. Борьба с татаро-монгольскими завоевателями, с немецкими и шведскими феодалами в XIII веке	2 ч.
3. Борьба народов нашей страны за независимость в XIV—XV в. в. Возвышение Москвы	4 ч.
V. Образование Русского централизованного многонационального государства	(9 ч.)
1. Завершение объединения Северо-Восточной Руси и свержение татаро-монгольского ига	4 ч.
2. Укрепление и расширение Русского централизованного многонационального государства в XVI в.	5 ч.
VI. Крестьянские войны и восстание угнетенных народов в XVII в. Усиление самодержавия в России	(13 ч.)
1. Крестьянская война в России и борьба с интервенцией польских и шведских феодалов в начале XVII века	3 ч.
2. Экономическое и политическое развитие России в XVII веке. Городские восстания	3 ч.
3. Освободительная война украинского и белорусского народов. Воссоединение Украины с Россией	3 ч.
4. Русское государство второй половины XVII в.	2 ч.

5. Развитие русской культуры в XVII веке и ее значение	3 ч.
Повторение	3 ч.

Новая история (изучается после окончания курса истории СССР, установленного для IX класса).

I. Начало нового времени (1642—1789)	9 ч.
II. Европа в конце XVIII — начале XIX века.	
Французская буржуазная революция XVIII в.	11 ч.
III. От Венского конгресса до революции 1848 г. (16 ч.)	
1. Венский конгресс. Священный союз. Революционные движения 20-х годов XIX века	1 ч.
2. Франция с 1815 г. по 1848 г.	2 ч.
3. Англия с 1815 г. по 1848 г.	2 ч.
4. Утопический социализм	1 ч.
5. Возникновение научного коммунизма.	
K. Маркс и Ф. Энгельс (до 1848 г.)	4 ч.
6. Революция 1848 г. во Франции	2 ч.
7. Революция 1848 г. в Германии	2 ч.
8. Революция 1848 г. в многонациональной Австрийской империи	2 ч.
V 50—60-е годы XIX века (12 ч.)	
1. Крымская война Англия и Индия в 50—60-х год. XIX в.	2 ч.
2. Гражданская война в Северной Америке	3 ч.
3. Китай в XVII—XIX в. в.	2 ч.
4. Объединение Италии	1 ч.
5. Объединение Германии	2 ч.
6. I Интернационал от его возникновения в 1864 году до 1870 г.	2 ч.
Повторение	3 ч.

ИСТОРИЯ ГРУЗИИ

IX класс (33 часа)

Введение	2 ч.
1. Грузия и Кавказ в период бронзы и раннего железа	1 ч.

2. Рабовладельческие государства Грузии античного периода	6
3. Раннефеодальные отношения в Грузии	3
4. Победа феодализма в Грузии	2 ч.
5. Арабы в Грузии	1 ч.
6. Борьба за объединение Грузии	2 ч.
7. Объединение Грузии	2 ч.
8. Усиление грузинского царства	4 ч.
9. Грузия — сильнейшее государство Передней Азии	5 ч.
Повторение	3 ч.

X класс

С начала учебного года изучается история СССР, ч. II, после окончания этого курса — новая история (второй период). Изучению этих курсов отводится 3 недельных часа.

История Грузии в этом классе изучается в продолжение всего года, при одном недельном часе.

ИСТОРИЯ СССР

I. Образование Российской империи и дальнейшее развитие крепостничества—(9 ч.).	
1. Образование Российской империи в первой четверти XVIII в.	6 ч.
2. Россия в середине XVIII в.	3 ч.
II. Разложение крепостничества и рост капиталистических отношений в России—(16 ч.)	
1. Россия во второй половине XVIII в. Крестьянская война 1773—1775 г. г.	6 ч.
2. Россия в конце XVIII—начале XIX в.	5 ч.
3. Отечественная война 1812 г. и ее историческое значение	2 ч.
4. Начало русского революционного движения. Восстание декабристов	3 ч.
III. Кризис крепостнической системы. Начало промышленного переворота в России—(8 ч.)	

1. Развитие капитализма и назревание кризиса крепостнической системы в России	6 ч.
2. Культура России в первой половине XIX в	3 ч.
IV. Период утверждения капитализма в России (20 ч.)	

1. Буржуазные реформы 60-х годов XIX в.	4 ч.
2. Россия в 70—начале 80-х г. XIX в.	5 ч.
3. Россия в 80-х 90-х годах XIX в. Развитие капитализма и рост рабочего движения	8 ч.
4. Культура России во второй половине XIX в. и ее мировое значение	3 ч.
Повторение	5 ч.

НОВАЯ ИСТОРИЯ

I. Франко-прусская война и Парижская Коммуна	5 ч.
II. Германия в конце XIX—начале XX в.	4 ч.
III. Англия в конце XIX—начале XX в.	4 ч.
IV. Франция в конце XIX в.—начале XX в.	3 ч.
V. Славянские народы Зап. Европы и Балкан в 1871—1914 г. г.	3 ч.
VI. США в конце XIX—начале XX в.	4 ч.
VII. Китай в конце XIX—начале XX в.	2 ч.
VIII. Международное рабочее движение и II Интернационал	3 ч.
IX. Империализм, как высшая и последняя стадия капитализма	3 ч.
X. Международные отношения в конце XIX начале XX века	1 ч.
XI. Первая мировая война 1914—1918 г. г.	7 ч.
Повторение	3 ч.

ИСТОРИЯ ГРУЗИИ

X класс (33 часа)

10. Нашествие монголов	1 ч.
11. Монгольское господство в Грузии	5 ч.
12. Восстановление единства Грузинского царства	1 ч.
13. Нашествие Тамерлана	2 ч.

14. Грузия в XV веке. Распад царства	2 ч.
15. Борьба грузинского народа за независи- мость в XVI веке	4 ч.
16. Борьба Грузинского народа за независи- мость в первой четверти XVII века	4 ч.
17. Грузия в борьбе с иранским и турецким господством	2 ч.
18. Освободительная борьба в Картли и Ка- хети	2 ч.
19. Ирано-турецко-русская война и Грузия в первой половине XVIII века	1 ч.
20. Грузия во второй половине XVIII века	4 ч.
21. Присоединение Грузии к России	3 ч.
Повторение	2 ч.

XI класс

Изучается история СССР; ч. III. Количество часов для отдельных тем, указанное в программе, остается без изменения.

ГЕОГРАФИЯ

Русские начальные школы (IV класс) Грузинской ССР в 1955/56 учебном году работают по программам географии для школ РСФСР и по учебнику Н. Е. Витковича. Изучению этого курса отводится 1 (2) недельных часа.

Количество часов для отдельных тем:

1. План	4 ч.
2. Земной шар	7 "
3. Моря СССР	3 "
4. Поверхность СССР	3 "
5. Реки и озера СССР	5 "
6. Картины природы и трудовой деятельности советских людей в различных природных зонах	21 "
7. Москва — столица СССР	3 "

Экскурсии (4 часа).

V—VI классы

Распределение материала по классам, количество часов для тем и практических работ, данных в программах по начальному курсу физической географии и физической географии частей света, остаются без изменения.

VII класс

(99 часов)

С начала учебного года изучается география СССР (по учебнику С. В. Чефранова), после окончания этого курса изучается география Грузинской ССР (общий физико-географический обзор ГССР — до темы „Народное хозяйство Грузинской ССР“).

Количество часов для отдельных тем:

1. ГЕОГРАФИЯ СССР (66 часов)

Общий физико-географический обзор (20 часов)

1. Географическое положение и границы СССР	1 ч.
2. Моря СССР	3 ч.
3. Рельеф СССР	3 ч.
4. Полезные ископаемые	2 ч.
5. Климат СССР	3 ч.
6. Внутренние воды СССР	2 ч.
7. Почвенно-растительные зоны СССР	4 ч.
8. Население СССР	2 ч.

Обзор СССР по районам (46 часов)

1. Север Европейской части СССР	4 ч.
2. Центр Европейской части СССР	4 ч.
3. Прибалтика	2 ч.
4. Запад Европейской части СССР	2 ч.
5. Юг Европейской части СССР	5 ч.
6. Кавказ	4 ч.
7. Поволжье	4 ч.
8. Урал	4 ч.
9. Западная Сибирь	3 ч.
10. Восточная Сибирь	3 ч.
11. Дальний Восток	3 ч.
12. Казахстан	3 ч.
13. Средняя Азия	3 ч.

II. ГЕОГРАФИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

Общий физико-географический обзор ГССР (25 час.)

1. Географическое положение и границы ГССР	1 ч.
2. Рельеф	5 ч.
3. Черное море	1 ч.
4. Климат ГССР	3 ч.

5. Внутренние воды СССР	5 ч.
6. Почвы СССР	2 ч.
7. Растительный покров СССР	2 ч.
8. Животный мир СССР	2 ч.
9. Полезные ископаемые СССР	2 ч.
10. Население СССР	1 ч.
11. Политико-административное деление Грузинской ССР	1 ч.

Изучение своего района (области, республики), (3 часа).

Повторение всего курса (5 часов).

VIII класс (99 часов)

С начала учебного года изучается география СССР (по учебнику С. В. Чефранова), после окончания этого курса — экономическая география СССР (материал на 32 часа по учебнику Н. Н. Баранского).

Количество часов для отдельных тем:

I. ГЕОГРАФИЯ СССР (62 часа)

Общий физико-географический обзор СССР
(19 часов)

1. Географическое положение и границы СССР	1 ч.
2. Моря СССР	2 ч.
3. Рельеф СССР	3 ч.
4. Полезные ископаемые	2 ч.
5. Климат СССР	3 ч.
6. Внутренние воды СССР	2 ч.
7. Почвенно-растительные зоны СССР	4 ч.
8. Население СССР	2 ч.

Обзор СССР по районам (43 часа)

1. Север Европейской части СССР	3 ч.

2. Центр Европейской части СССР	3 ч.
3. Прибалтика	2 ч.
4. Запад Европейской части СССР	3 ч.
5. Юг Европейской части СССР	5 ч.
6. Кавказ	4 ч.
7. Поволжье	3 ч.
8. Урал	4 ч.
9. Западная Сибирь	3 ч.
10. Восточная Сибирь	3 ч.
11. Дальний Восток	3 ч.
12. Казахстан	3 ч.
13. Средняя Азия	5 ч.

II. ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ГЕОГРАФИЯ СССР (32 часа)

Общий обзор СССР (12 часов)

1. Характеристика народного хозяйства СССР	2 ч.
2. География промышленности СССР	5 ч.
3. География сельского хозяйства СССР	3 ч.
4. География транспорта СССР	2 ч.

Районный обзор СССР

I. РОССИЙСКАЯ СОВЕТСКАЯ ФЕДЕРАТИВНАЯ СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ РЕСПУБЛИКА (20 часов)

1. Общая характеристика РСФСР	1 ч.
2. Промышленный центр Европейской части РСФСР	4 ч.
3. Черноземный центр	2 ч.
4. Северо-Запад Европейской части РСФСР	2 ч.
5. Северо-Восток Европейской части РСФСР	2 ч.
6. Запад Европейской части и Калининградская область РСФСР	2 ч.
7. Поволжье	4 ч.
8. Нижний Дон и Северный Кавказ	3 ч.

Повторение всего курса (5 часов).

IX класс

Изучается экономическая география СССР, количество часов для отдельных тем, указанное в программе, остается без изменения.

X класс

(99 часов)

Изучается экономическая география зарубежных стран.

Количество часов для отдельных тем:

I. ОБЩИЙ ОБЗОР ПОЛИТИЧЕСКОЙ КАРТЫ МИРА (6 часов)

II. Европа

1. Польша	2 ч.
2. Чехословакия	2 ч.
3. Венгрия	1 ч.
4. Румыния	2 ч.
5. Болгария	1 ч.
6. Албания	1 ч.
7. Югославия	2 ч.
8. Германия	4 ч.
9. Великобритания	6 ч.
10. Франция	4 ч.
11. Нидерланды	1 ч.
12. Бельгия	1 ч.
13. Австрия	1 ч.
14. Швейцария	1 ч.
15. Греция	1 ч.
16. Италия	3 ч.
17. Испания	3 ч.
18. Скандинавские страны (3 часа)	
Дания	
Норвегия	
Швеция	
19. Финляндия	1 ч.

Ш. А З И Я

ՀԱՅԿԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

1. Китайская народная республика * . . . . . 1 ч.
2. Монгольская народная республика . . . . . 1 ч.
3. Корейская народно-демократическая республика 1 ч.
4. Демократическая Республика Вьетнам . . . . . 1 ч.
5. Я п о н и я . . . . . 3 ч.
6. Республика Индия . . . . . 4 ч.
7. Пакистан . . . . . 1 ч.
8. Индокитай, Филиппины и Индонезия . . . . . 2 ч.
9. И р а н . . . . . 1 ч.
10. Афганистан . . . . . 1 ч.
11. Т у р ц и я . . . . . 1 ч.

IV. А М Е Р И К А

1. Соединенные Штаты Америки . . . . . 8 ч.
2. Канада . . . . . 2 ч.
3. Латинская Америка . . . . . 3 ч.

V. А Ф Р И К А (4 часа)

VI. АВСТРАЛИЙСКИЙ СОЮЗ (3 часа)

Повторение всего курса (10 часов).

Б И О Л О Г И Я

В связи с переходом на десятилетнее обучение программы по биологическим дисциплинам остаются без изменения. На изучение программы в 1955/56 учебном году должно быть принято во внимание следующее:

1. В IV классе по программе естествознания отводится 66 часов, а по учебному плану 49 часов, поэтому часы по отдельным темам должны быть распределены следующим образом: по теме— „вода“—10 часов, „воздух“—6 часов, „полезные ископаемые“—15 часов, „почва“—8 часов, „охрана здоровья“—10 часов, итого 49 часов.

В виду сокращения количества часов, некоторые рассказы в книге М. Н. Скаткина („Книга для чтения по естествознанию для IV класса“, издание 1955 г.) учащимися изучаются в виде домашних заданий.

2. В IX классе на изучение курса „основы дарвинизма“ отводится 50 часов, а по учебному плану 66 часов. Добавочные часы должны быть использованы на проведение практических работ.

Ф И З И К А

VI класс (68 час.)

В связи с переходом с одиннадцатилетнего обучения на десятилетнее с 1955/56 учебного года в VI классе вводится изучение физики. Этот класс будет работать по программе и учебнику VII класса.

VII класс (136 час.)

В 1955/56 учебном году VII класс будет работать по переходному учебному плану и переходной учебной программе с таким расчетом, чтобы он в 1955/56 уч. году закончил курс 7-го класса десятилетней школы.

С этой целью в VII классе физике отводится 4 часа в неделю, что обеспечивает прохождение курса физики, предусмотренного программами VII и VIII классов. С учетом этих изменений время, отведенное на изучение отдельных тем, должно быть перераспределено в следующем виде:

а) по программе VII класса

Введение (1 час).

I. Первоначальные сведения по механике

1. Измерение длины, площади и объема (4 часа);
2. Сила тяжести (2 часа);
3. Удельный вес (5 час.);
4. Сила и ее измерение (3 часа);
5. Давление (13 час.);
6. Силы, действующие на тела, погруженные в жидкость и газ (5 часов);
7. Механическое движение (5 часов);
8. Работа и мощность (3 часа);
9. Простые механизмы (5 часов);
10. Энергия (2 часа);

б) по программе VIII класса

II. Т е п л о т а

Введение (1 час);

1. Тепловое расширение тел (3 часа);
2. Передача теплоты (3 часа);
3. Измерение количества теплоты (8 часов);
4. Изменение состояния вещества при нагревании и охлаждении (4 часа);
5. Тепловые двигатели (6 час.).

III. Э л е к т р и ч е с т в о

1. Первоначальные сведения об электричестве (4 часа);
2. Электрический ток (6 час.);
3. Сила тока, сопротивление и напряжение (15 час.);
4. Энергия и мощность тока (6 час.);
5. Электромагнитные явления (20 час.);
Две экскурсии (6 час.);
Повторение (6 час.).

VIII класс (102 часа)

Ввиду того, что теперешний VIII класс должен окончить курс средней школы годом раньше, чем это было предусмотрено одиннадцатилетней школой, этот класс в этом году, помимо основного материала, должен пройти дополнительно часть материала из программы IX класса. Причем эта работа должна быть выполнена без увеличения количества недельных часов. Ввиду этого обстоятельства часы, отведенные для проработки отдельных тем программного материала, надо перераспределить в следующем виде:

а) по программе VIII класса

II. Т е п л о т а

Введение (1 час);

1. Тепловое расширение тел (3 часа);
2. Передача теплоты (3 часа);
3. Измерение количества теплоты (8 час.);

- 4. Изменение состояния вещества при нагревании и охлаждении (4 часа);
- 5. Тепловые двигатели (4 часа).

III. Электричество

- 1. Первоначальные сведения об электричестве (3 часа);
  - 2. Электрический ток (4 часа);
  - 3. Сила тока, сопротивление и напряжение (12 час.);
  - 4. Энергия и мощность тока (5 час.);
  - 5. Электромагнитные явления (17 час.).
- б) По программе IX класса

I. Механика

- 1. Прямолинейное равномерное движение (6 час.);
  - 2. Равнопеременное движение (12 час.);
  - 3. Инерция. Сложение и разложение сил (15 час.);
- Повторение (5 часов)

Как видно из вышеизложенного, для проведения практикумов и экскурсий часы не указаны. В VIII классе должны быть проведены два практикума (1. Измерение штангенциркулем и микрометром, знакомство с нониусом; 2. Определение ускорения при свободном падении) и две экскурсии — одну в связи с прохождением программного материала по курсу VIII кл., а другую по курсу — IX класса. Всего для проведения практикумов и экскурсий устанавливается 10 часов (4 на практикумы и 6 на экскурсии) за счет часов, отведенных в этом классе на практикум по машиноведению.

При этом следует отметить, что при проведении практикума по машиноведению и электротехнике особенно должно быть заострено внимание на выполнение таких работ, которые в некоторой степени пополняют пробелы, вызванные сжатым прохождением (ввиду малого количества часов) некоторых тем. К таким можно отнести тепловые и электрические двигатели, работы над измерительными приборами и др.

IX и X классы русских школ Грузинской ССР в этом году будут работать по существующим программам и учебникам без изменений.

Программа XI класса предусматривает взамен 33 учебных недель в году — 34. Ввиду этого количество годовых часов следует уменьшить на пять (т. е. вместо 170 часов — 165), за счет количества часов, отведенных на повторение. Таким образом в XI классе на повторение в этом году остается 14 часов.

Х И М И Я

В VIII классе изучается весь материал, предусмотренный программой этого класса и дополнительно часть материала из курса IX класса, а именно: 1) повторение основных понятий из курса химии VIII класса и ознакомление учащихся с понятиями „грамм-атом“ и „грамм-молекула“, а также с простейшими расчётами по формулам и уравнениям реакций;

2) щёлочные металлы—натрий и калий.

В виду перегруппировки учебного материала рекомендуется следующее ориентировочное распределение учебных часов:

Тема 1.—Вещества и их изменения	6 часов
Тема 2.—Атомы, химические элементы. Основные законы химии *	10 часов
Тема 3.—Кислород, воздух, горение	6 часов
Тема 4.—Водород, вода, валентность	10 часов
Тема 5.—Окислы, основания, кислоты и соли	15 часов

Материал из курса IX класса

1. Повторение основных понятий из курса химии VIII класса и ознакомление учащихся с понятиями „грамм-атом“ и „грамм-молекула“, а также с простейшими расчётами по формулам и уравнениям реакций 13 часов

2. Щелочные металлы—натрий и калий . . . 6 часов

В IX и X классах курс химии должен изучаться согласно программам этих классов.

X I к л а с с

Тема 1.—Органические вещества . . . . . 18 часов

Тема 2.—Кремний . . . . . 4 часа

- Тема 3.—Периодический закон и периодическая система элементов Д. И. Менделеева. Строение атомов . . . 18 часов
- Тема 4.—Основы теории электролитической диссоциации . . . . . 8 часов
- Тема 5.—Металлы . . . . . 35 часов
- Тема 6.—Обзор элементов по группам периодической системы . . . . . 16 часов.

